

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผู้เรียบเรียง : นางปรีดา วิทยากุล

ตารางกำหนดการจัดการเรียนรู้
รายวิชาพระพุทธศาสนา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วย การเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/สาระการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
1	พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชน 1.1 ความสำคัญของพระพุทธศาสนา - พระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ - เป็นศูนย์รวมการทำความดีและพัฒนาจิตใจ - เป็นที่ประกอบศาสนพิธี - เป็นแหล่งทำกิจกรรมทางสังคม	2
2	พระสัมมาสัมพุทธเจ้า 2.1 สรูปพุทธประวัติ : ตรัสรู้ โปรดชฎิล โปรดพระเจ้า - พิมพิสาร พระอัครสาวก การแสดงโอวาทปาฏิโมกข์ 2.2 ชาดก : กุฎิฑูสกาชาดก มหาอุกกุสชาดก 2.3 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา 2.4 ศาสนสัมพันธ์	4
3	พระรัตนตรัยที่พึ่งอันประเสริฐ 3.1 ความหมายและคุณค่าของพระรัตนตรัย - เรื่องที่ 1 พระรัตนตรัยกับพุทธคุณ 3 - เรื่องที่ 2 พระรัตนตรัยกับศรัทธา 4 - เรื่องที่ 3 พระรัตนตรัยกับหลักกรรม - เรื่องที่ 4 พระรัตนตรัยกับไตรสิกขา	4
4	โอวาท 3 (หัวใจของพระพุทธศาสนา) 4.1 เบญจศีลกับทugend 3 4.2 เบญจธรรมกับสุจริต 3 4.3 พรหมวิหาร 4 4.4 ความกตัญญูทugendต่อประเทศชาติ 4.5 โอวาท 3 และมงคล 38	3
5	รู้ธรรมนำชีวิต 5.1 พระไตรปิฎก	2

	<p>5.2 พุทธศาสนสุภาษิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - สุขา สงฆสส สามคคี : ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะ นำสุขมาให้ - โลโกปตถมภิกา เมตตา : เมตตา เมตตาธรรมค้ำจุนโลก 	
6	<p>การบริหารจิตและเจริญปัญญา</p> <p>6.1 สวตมนต์ ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัยและแม่เมตตา</p> <p>6.2 รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา</p> <p>6.3 รู้วิธีปฏิบัติของการบริหารจิตและเจริญปัญญา</p> <p>6.4 ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง การนอนอย่างมีสติ</p> <p>6.5 ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่านการคิด การถามและการเขียน</p>	2
7	<p>วิถีพุทธ</p> <p>7.1 หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาพระธรรม - ปฏิบัติตามหลักธรรม - ปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนา - เผยแผ่พระพุทธศาสนา - การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระภิกษุสงฆ์ - การยืน การเดิน และการนั่งที่เหมาะสม - ชาวพุทธตัวอย่าง 	3

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชน

จำนวน 2 ชั่วโมง

สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาพระพุทธศาสนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

1. ความคิดรวบยอด

พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชนคนไทย เป็นรากเหง้าของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมไทยที่หล่อหลอมให้คนไทยเป็นคนดี มีความเมตตา กรุณา สร้างสันติสุขให้สังคมไทย

2. ตัวชี้วัด

2.1 อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน

2.2 เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

2.3 อภิปรายความสำคัญและมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานหรือศาสนาที่ตนนับถือ

2.4 มีมารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด

2.5 ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นศาสนาประจำชาติไทยได้

3.2 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทยได้

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 5.1 ซื่อสัตย์สุจริต
- 5.2 มีวินัย
- 5.3 ใฝ่เรียนรู้
- 5.4 มุ่งมั่นในการทำงาน

6. ค่านิยม 12 ประการ

- 6.1 มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
- 6.2 มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา

7. สารการเรียนรู้แกนกลาง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชน

- 1.1 ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
  - พระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ
  - เป็นศูนย์รวมการทำความดีและพัฒนาจิตใจ เช่น ฝึกสมาธิ สวดมนต์ ศึกษาหลักธรรม
  - เป็นที่ประกอบศาสนพิธี (การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า การเวียนเทียน การทำบุญ)
  - เป็นแหล่งทำกิจกรรมทางสังคม เช่น การจัดประเพณีท้องถิ่น การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ชุมชน และการส่งเสริมพัฒนาชุมชน

8. ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

- 8.1 ใบงานที่ 1.1 เรื่องความสำคัญของพระพุทธศาสนา
- 8.2 ใบงานที่ 1.2 เรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของวัดและสังคมของนักเรียน
- 8.3 แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและนั่งสมาธิ
- 2) ครูร่วมพูดคุยกับนักเรียนว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติไทย โดยนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างแสดงให้เห็นว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติไทยมาตั้งแต่อดีต
- 3) ครูนำภาพการทำบุญตักบาตร ภาพการไหว้ ภาพประเพณีไทย มาให้นักเรียนดูแล้วร่วมสนทนากับนักเรียนว่าการทำบุญตักบาตร การมีกิริยามารยาทที่ดีงาม การมีประเพณีไทย สิ่งเหล่านี้เรียกว่าวัฒนธรรมไทยซึ่งล้วนมีที่มาจากพระพุทธศาสนา

- 4) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
- 5) ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 4-6 คน ตามความสมัครใจ ร่วมกันระดมความคิดสรุปในแผนผังความคิดในประเด็นความสำคัญของพระพุทธศาสนาในใบงานที่ 1.1 เรื่องความสำคัญของพระพุทธศาสนา
- 6) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาในหนังสือเรียนพระพุทธศาสนาหรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 7) นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงผลงานหน้าชั้นเรียน โดยมีเพื่อนกลุ่มอื่นคอยอภิปรายเพิ่มเติม
- 8) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นรากเหง้าของชีวิตและวัฒนธรรมไทยและเป็นศูนย์รวมการทำความดี

ชั่วโมงที่ 2

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและนั่งสมาธิ
- 2) ครูทบทวนความรู้เดิมและพูดคุยกับนักเรียนว่านักเรียนเคยไปประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น ทำบุญ การทอดกฐิน การเวียนเทียน ที่วัดบ้างหรือไม่ และนอกจากวัดจะเป็นที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาแล้วยังมีความสำคัญในด้านอื่นอีกหรือไม่ ให้นักเรียนช่วยกันอภิปราย
- 3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนาแล้วเขียนเรื่องประกอบภาพในการที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของวัดและสังคม โดยเน้นถึงความสำคัญและประโยชน์ที่เกิดกับตนเองและสังคมลงในใบงานที่ 1.2 เรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของวัดและสังคมของนักเรียน
- 5) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงผลงานหน้าชั้นเรียน โดยมีครูและเพื่อนนักเรียนร่วมอธิบายซักถาม
- 6) ชุมชนในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ
- 7) นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1

10. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) ภาพการทำบุญตักบาตร ภาพการไหว้ ภาพประเพณีไทย
- 2) ใบงานที่ 1.1-1.2
- 3) แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1
- 4) หนังสือเรียนพระพุทธศาสนา

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) ห้องจริยธรรม
- 3) วัดหรือศาสนสถานใกล้โรงเรียน
- 4) Internet

11. การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	1. สังเกต 2. ซักถาม 3. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 4. ตรวจใบงาน 5. ตรวจสอบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 3. ใบงาน 4. แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1
2. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม
3. ด้านทักษะกระบวนการคิด	1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

12 . เกณฑ์การวัดและประเมินผล

12.1 เกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.3 การประเมินผล

- 1) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำใบงานได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 2) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 3) ผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมและการนำเสนอผลงานได้ระดับคุณภาพตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

13. กิจกรรมเสนอแนะ

13.1 มอบหมายให้นักเรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น การค้นหาข้อมูลทาง Internet

13.2 ให้นักเรียนไปศึกษาเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่วัดหรือศาสนสถานใกล้บ้าน แล้วเขียนรายงานส่ง

บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

สรุปผลการเรียนรู้

1. ด้านเนื้อหาสาระ

.....

.....

.....

2. ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

.....

3. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

4. อื่น ๆ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขและพัฒนา

.....

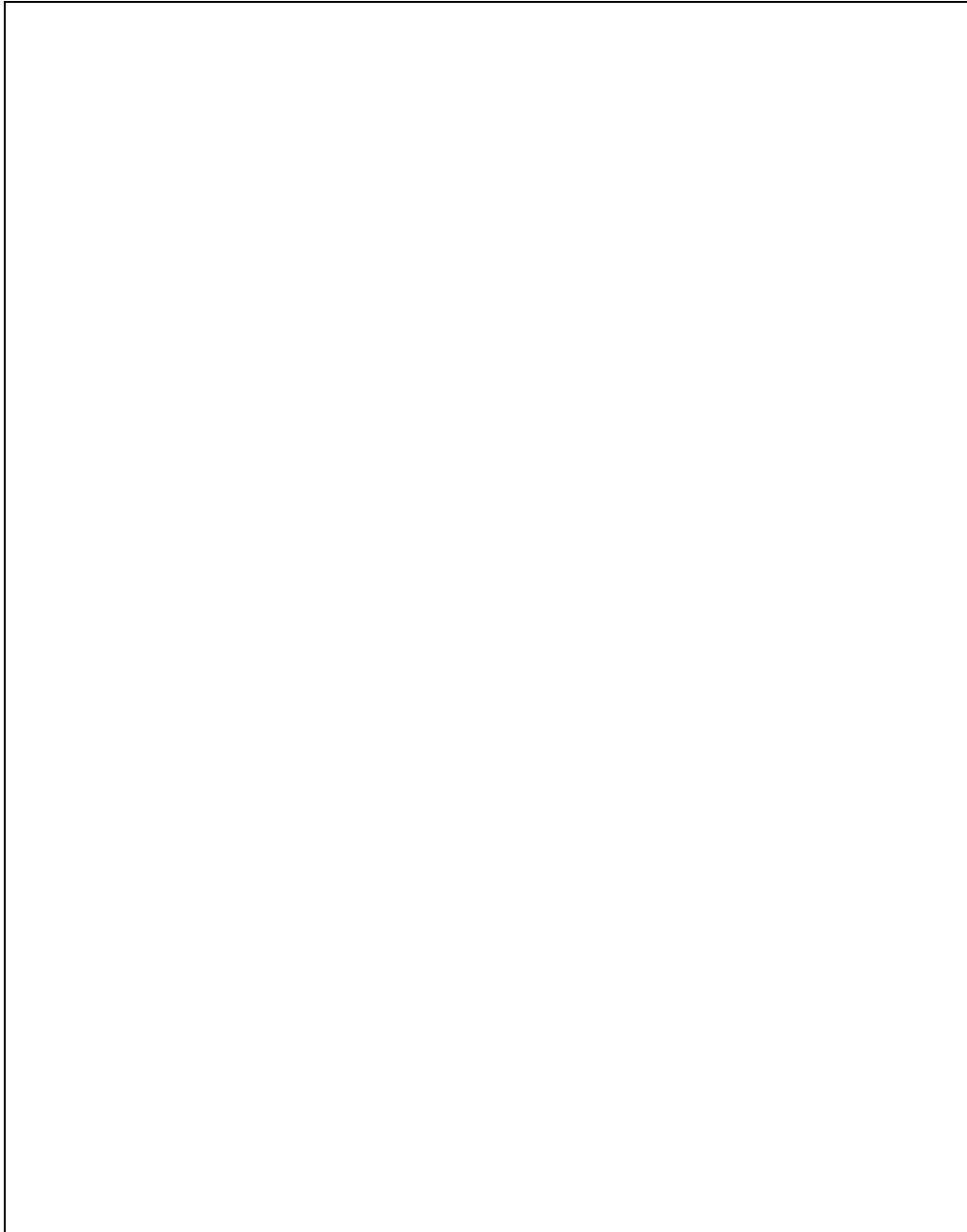
.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

ใบงานที่ 1.1
เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันระดมความคิดสรุปในแผนผังความคิดในประเด็นความสำคัญของพระพุทธศาสนา

ใบงานที่ 1.2

เรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของวัดและสังคมของนักเรียน

ตอนที่ 1 คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเรื่องและประกอบภาพในการที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของวัดและสังคม โดยเน้นถึงความสำคัญและประโยชน์ที่เกิดกับตนเองและสังคม

กิจกรรมที่ปฏิบัติคือ.....

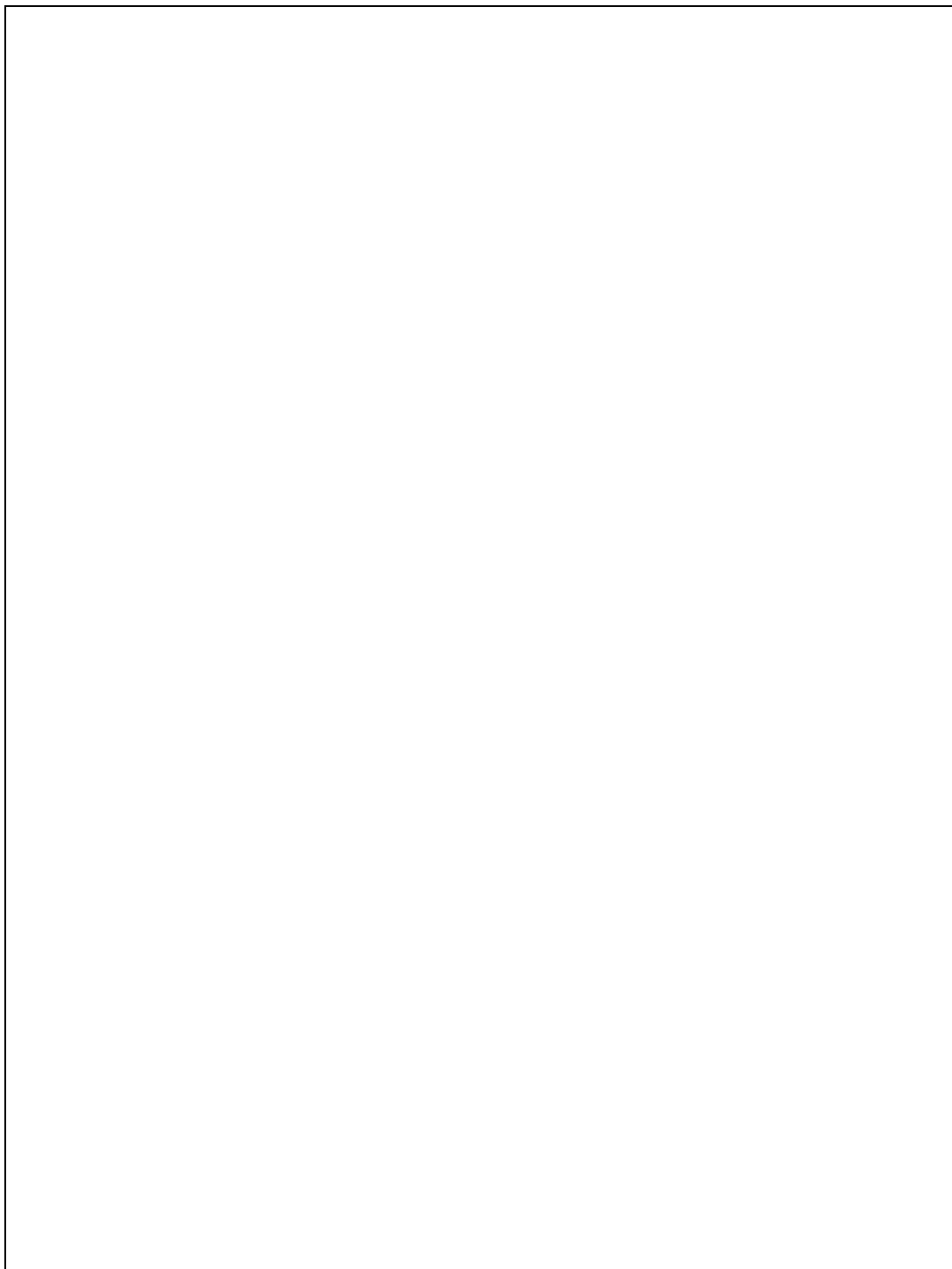
ผู้เข้าร่วมกิจกรรม.....

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม.....

ใบงานที่ 1.2

เรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของวัดและสังคมของนักเรียน

ตอนที่ 2 คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกความสำคัญของวัดในรูปของแผนผังความคิด แล้วตกแต่งให้สวยงาม

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1
เรื่อง พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายวงกลม (O) ล้อมรอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติไทย
  - 1 มีวัดเป็นจำนวนมาก
  - 2 คนไทยส่วนใหญ่นับถือ
  - 3 คนไทยนับถือมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย
  - 4 พระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ทรงนับถือ

2. สถานที่ที่เป็นศูนย์รวมของคนในชุมชนคือที่ใด

1 วัด	2 โรงเรียน
3 ศูนย์การค้า	4 ตลาดนัด

3. ชายไทยเมื่อมีอายุครบยี่สิบปีมีค่านิยมเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมใด

1 การทำบุญ	2 การแต่งงาน
3 การบวช	4 การปลูกบ้านใหม่

4. ข้อใดไม่ใช่วัฒนธรรมไทยที่เกิดจากพระพุทธศาสนา
  - 1 ไปโบสถ์ทุกวันอาทิตย์
  - 2 ทำบุญตักบาตรทุกเช้า
  - 3 การสวดมนต์ไหว้พระก่อนนอน
  - 4 คนไทยมีความอ่อนน้อมถ่อมตน

5. สิ่ง que แสดงให้เห็นว่าพระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธคือข้อใด
  - 1 เพราะทุกบ้านมีโต๊ะหมู่บูชา
  - 2 เพราะทุกคนนิยมตักบาตรทุกวันสำคัญทางศาสนา
  - 3 เพราะวัดเป็นศูนย์กลางของทุกหมู่บ้าน
  - 4 เพราะชาวพุทธปฏิบัติตามหลักธรรมคำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนา

แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			การ แสดงออก			การตอน คำถาม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			แบ่งงานกัน อย่าง เหมาะสม			การมี ส่วนร่วม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การใช้ภาษา			การมีส่วนร่วมของสมาชิก			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 3 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนตรวจผลงานของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การเขียนแสดงความคิดเห็น			ความสวยงาม			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานที่ปฏิบัติดีมาก	ให้ 3 คะแนน
ผลงานที่ปฏิบัติปานกลาง	ให้ 2 คะแนน
ผลงานปฏิบัติผ่านเกณฑ์	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง พระสัมมาสัมพุทธเจ้า

จำนวน 4 ชั่วโมง

สาระศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

รายวิชาพระพุทธศาสนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

1. ความคิดรวบยอด

การเรียนรู้พุทธประวัติและชาดกจะทำให้ผู้ศึกษาได้รับข้อคิดและแบบอย่างที่ดี เพื่อนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้ และศาสนาทุกศาสนามีหลักคำสอนที่แตกต่างกันแต่ทุกศาสนาสอนให้เป็นคนดี ดังนั้นจึงต้องยอมรับและเคารพความเชื่อของผู้อื่นเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

2.1 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามแบบการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

2.2 ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์

2.3 อภิปรายความสำคัญและมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานหรือศาสนาที่ตนนับถือ

2.4 มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด

2.5 ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 อธิบายพุทธประวัติตั้งแต่ตรัสรู้จนถึงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์ได้

3.2 วิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติและสามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักคำสอนและการปฏิบัติตนของศาสนาอื่น

3.3 วิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากการศึกษาชาดกและสามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้

3.4 มีความรู้ ความเข้าใจในหลักคำสอนและการปฏิบัติตนของศาสนาอื่น

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- 4.2 ความสามารถในการคิด
- 4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 5.1 ซื่อสัตย์สุจริต
- 5.2 มีวินัย
- 5.3 ใฝ่เรียนรู้
- 5.4 มุ่งมั่นในการทำงาน
- 5.5 มีจิตสาธารณะ

6. ค่านิยม 12 ประการ

- 6.1 ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
- 6.2 มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ ห่วงดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
- 6.3 ดำเนินถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

7. สารการเรียนรู้แกนกลาง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระสัมมาสัมพุทธเจ้า

- 2.1 สรุปรูปพุทธประวัติ : ตรัสรู้ โปรตชฎิล โปรตพระเจ้าพิมพิสาร พระอัครสาวก
การแสดงโอวาทปาฏิโมกข์
- 2.2 ชาดก : กุฎิฑูสกาชาดก มหาอุกกุสชาดก
- 2.3 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
- 2.4 ศาสนสัมพันธ์

8. ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

- 8.1 ใบงานที่ 2.1 เรื่องพุทธประวัติ
- 8.2 ใบงานที่ 2.2 เรื่องพุทธประวัติ
- 8.3 ใบงานที่ 2.3 เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
- 8.4 ใบงานที่ 2.4 เรื่องศาสนสัมพันธ์
- 8.5 แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 2

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและนั่งสมาธิ

2) ครูให้นักเรียนดูภาพสังเวชนียสถาน แล้วพูดคุยกับนักเรียนว่ารู้จักภาพเหล่านี้หรือไม่ ภาพเหล่านี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าอย่างไร

3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

4) นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม จับสลากหมายเลขกลุ่ม

- กลุ่มที่ 1 ศึกษาเรื่องพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ จนถึงออกผนวช
- กลุ่มที่ 2 ศึกษาเรื่องพุทธประวัติตอนตรัสรู้
- กลุ่มที่ 3 ศึกษาเรื่องพุทธประวัติตอนโปรดชฎิล
- กลุ่มที่ 4 ศึกษาเรื่องพุทธประวัติตอนโปรดพระเจ้าพิมพิสาร
- กลุ่มที่ 5 ศึกษาเรื่องพุทธประวัติตอนพระอัครสาวก
- กลุ่มที่ 6 ศึกษาเรื่องพุทธประวัติตอนแสดงโอวาทปาฏิโมกข์

5) นักเรียนร่วมกันศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลพุทธประวัติตามที่ได้รับมอบหมายจากหนังสือเรียน และหนังสืออื่นที่เกี่ยวข้อง จัดทำรูปเล่มรายงานนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้หน้าชั้นเรียน

6) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยมีเพื่อนกลุ่มอื่นร่วมซักถาม

7) นักเรียนทำใบงานที่ 2.1 และใบงานที่ 2.2 เรื่องพุทธประวัติ

8) ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงาน และสรุปพุทธประวัติ

ชั่วโมงที่ 2

1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและนั่งสมาธิ

2) ครูทบทวนความรู้เดิมเรื่องพุทธประวัติ แล้วร่วมพูดคุยกับนักเรียนถึงเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นกับพระพุทธเจ้าซึ่งเราเรียกเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นว่าวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา พร้อมนำภาพการทำบุญเนื่องในวันสำคัญทางศาสนามาให้ให้นักเรียนดู

3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

4) ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 4 คน โดยคละตามความรู้ความสามารถ มีทั้งคนเก่ง ปานกลาง ค่อนข้างเก่ง ปานกลางและอ่อน

- กลุ่มที่ 1 ศึกษาเรื่องวันมาฆบูชา
- กลุ่มที่ 2 ศึกษาเรื่องวันวิสาขบูชา
- กลุ่มที่ 3 ศึกษาเรื่องวันอัฐมีบูชา
- กลุ่มที่ 4 ศึกษาเรื่องวันธรรมสวนะ

โดยศึกษาจากหนังสือเรียนและหนังสืออื่นที่เกี่ยวข้อง เมื่อศึกษาแล้วให้นักเรียนทำใบงานที่ 2.3 เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งเฉลยใบงาน

6) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ชั่วโมงที่ 3

1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและนั่งสมาธิ

2) ครูอภิปรายพูดคุยกับนักเรียนว่านักเรียนเคยได้ยินคำว่าชาดกหรือไม่ ชาดกคือเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นพร้อมนำภาพประกอบชาดกมาให้ดูนักเรียน

3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

4) ครูแบ่งนักเรียนเป็นสองกลุ่ม นักเรียนผู้ชายหนึ่งกลุ่ม นักเรียนผู้หญิงหนึ่งกลุ่ม นักเรียนผู้ชายร่วมกันศึกษาเรื่องกฏีทุสชาดก นักเรียนผู้หญิงศึกษาเรื่องมหาอุกกุสชาดก โดยศึกษาจากหนังสือเรียนและให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงผลงานหน้าชั้นเรียน พร้อมร่วมกันสรุปคดีหรือข้อคิดที่ได้รับจากการศึกษา

ชั่วโมงที่ 4

1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและนั่งสมาธิ

2) ครูนำภาพโบสถ์ มัสยิด ภาพการทำละหมาดมาให้ดูนักเรียนแล้วร่วมพูดคุยกับนักเรียนว่านักเรียนคนใดเคยเห็นหรือเคยร่วมกิจกรรมแบบนี้บ้างหรือไม่ หรือนักเรียนคนใดในห้องเรียนนับถือศาสนาอื่น ถ้ามีให้นักเรียนคนนั้นมาเล่าเรื่องศาสนาของตนให้เพื่อนนักเรียนในชั้นเรียนฟัง

3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

4) นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 4 คน เรียกว่ากลุ่มบ้าน โดยแต่ละคนจะมีหมายเลขของตนเอง หลังจากนั้นคนที่หมายเลขเดียวกันในแต่ละกลุ่มไปรวมกลุ่มใหม่อีกครั้งหนึ่ง

- หมายเลข 1 ศึกษาเรื่องศาสนาอิสลาม
- หมายเลข 2 ศึกษาเรื่องศาสนาคริสต์
- หมายเลข 3 ศึกษาเรื่องศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
- หมายเลข 4 ศึกษาเรื่องศาสนาสิกข์

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาในหนังสือเรียนหรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง เมื่อศึกษาร่วมกันเสร็จจนเข้าใจดีแล้วให้นักเรียนกลับมานั่งยังกลุ่มเดิม นำความรู้ที่ได้รับมาอธิบายให้เพื่อนฟังจนมีความเข้าใจตรงกัน

6) นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงผลงานหน้าชั้นเรียน โดยมีเพื่อนกลุ่มอื่นคอยอภิปรายเพิ่มเติม

7) นักเรียนทำใบงานที่ 2.4 เรื่องศาสนสัมพันธ์ แล้วร่วมกันเฉลยใบงาน

8) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องศาสนาต่าง ๆ ในเมืองไทย

9) นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 2

10. สื่อการเรียนรู้ /แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) ภาพสังเวชนียสถาน
- 2) ภาพการทำบุญและภาพเหตุการณ์สำคัญทางพระพุทธศาสนา
- 3) ภาพประกอบชาดก
- 4) ภาพโบสถ์ ภาพมัสยิด ภาพการทำพิธีละหมาด

- 5) ใบงานที่ 2.1-2.4
- 6) หนังสือเรียนพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) ห้องจริยธรรม
- 3) ศาสนสถานใกล้โรงเรียน
- 4) Internet

11. การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกต 2. ซักถาม 3. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 4. ตรวจสอบงาน 5. ตรวจสอบแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 3. ใบงาน 4. แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 2
2. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม
3. ด้านทักษะกระบวนการคิด	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

12 . เกณฑ์การวัดและประเมินผล

12.1 เกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.3 การประเมินผล

- 1) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำใบงานได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 2) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 3) ผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมและการนำเสนอผลงานได้ระดับคุณภาพตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

13. กิจกรรมเสนอแนะ

13.1 มอบหมายให้นักเรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น การค้นหาข้อมูลทาง Internet หรือศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากห้องปฏิบัติธรรมในโรงเรียน ห้องสมุดโรงเรียน และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เป็นต้น

13.2 ครูจัดหา VCD หรือ DVD เรื่องศาสนาพุทธและศาสนาต่าง ๆ ในสังคมไทย เปิดให้นักเรียนชมช่วงพักกลางวัน

13.3 มอบหมายนักเรียนจัดทำสมุดภาพเรื่องศาสนาต่าง ๆ ในสังคมไทย โดยจัดทำเป็นงานกลุ่ม ๆ ละ 1 ศาสนา ให้เลือกโดยสมัครใจ

บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

สรุปผลการเรียนรู้

1. ด้านเนื้อหาสาระ

.....

.....

.....

2. ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

.....

3. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

4. อื่น ๆ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขและพัฒนา

.....

.....

.....

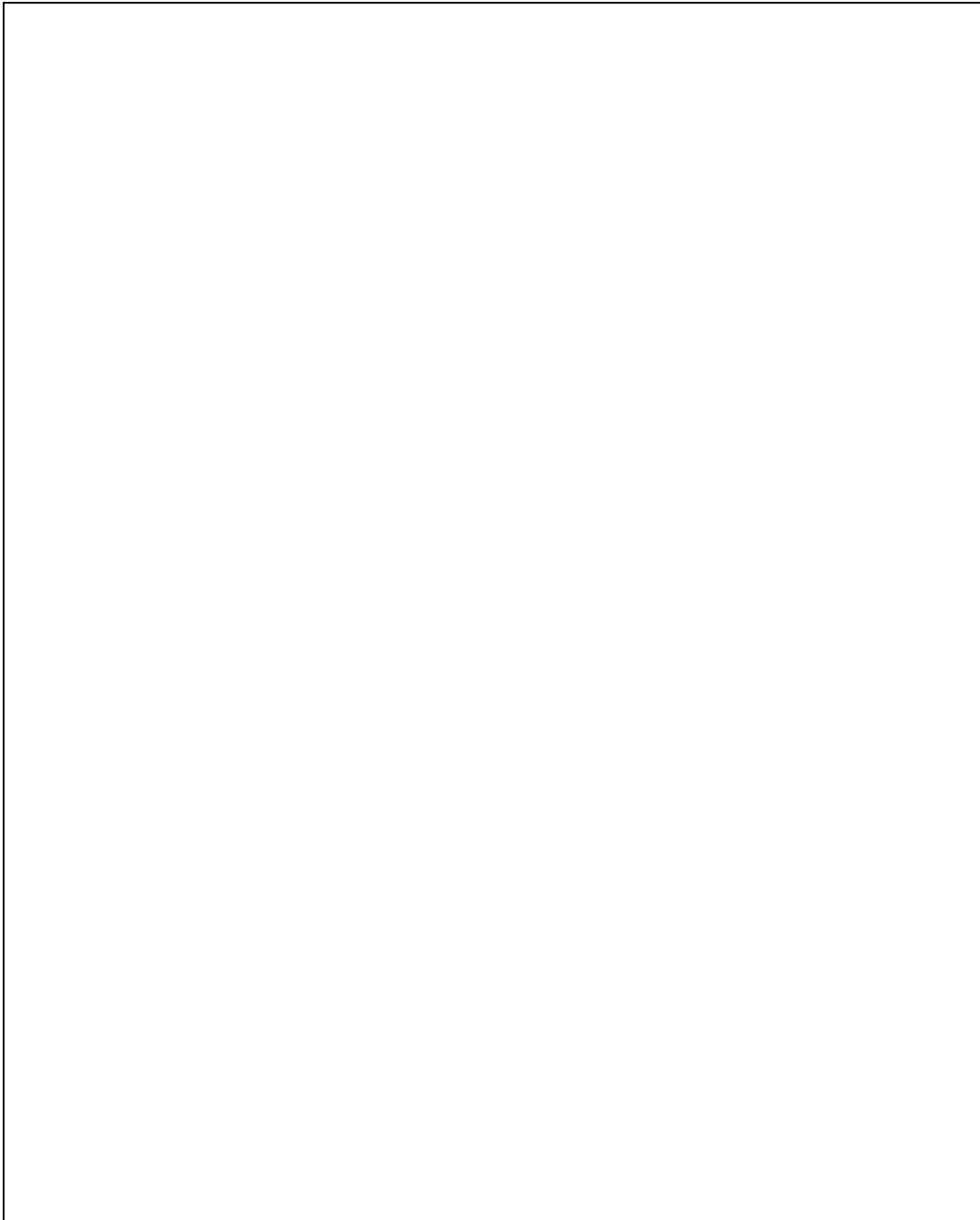
ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

ใบงานที่ 2.2
เรื่อง พุทธประวัติ

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพพุทธประวัติตอนที่นักเรียนชอบมาหนึ่งภาพ แล้วบอกว่าตอนนั้นให้ข้อคิดอะไรแก่นักเรียน พร้อมระบายสีให้สวยงาม

ใบงานที่ 2.3
เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ตอนที่ 1 คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพและเขียนเหตุการณ์หรือกิจกรรมที่นักเรียนได้เคยเข้าร่วมเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมคือวัน.....

มีความสำคัญคือ.....

.....

.....

.....

นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรม.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 2.3
เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ตอนที่ 2 คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่ข้อความที่สัมพันธ์กัน โดยนำอักษรหน้าข้อความเติมในช่องว่างทางซ้ายมือ

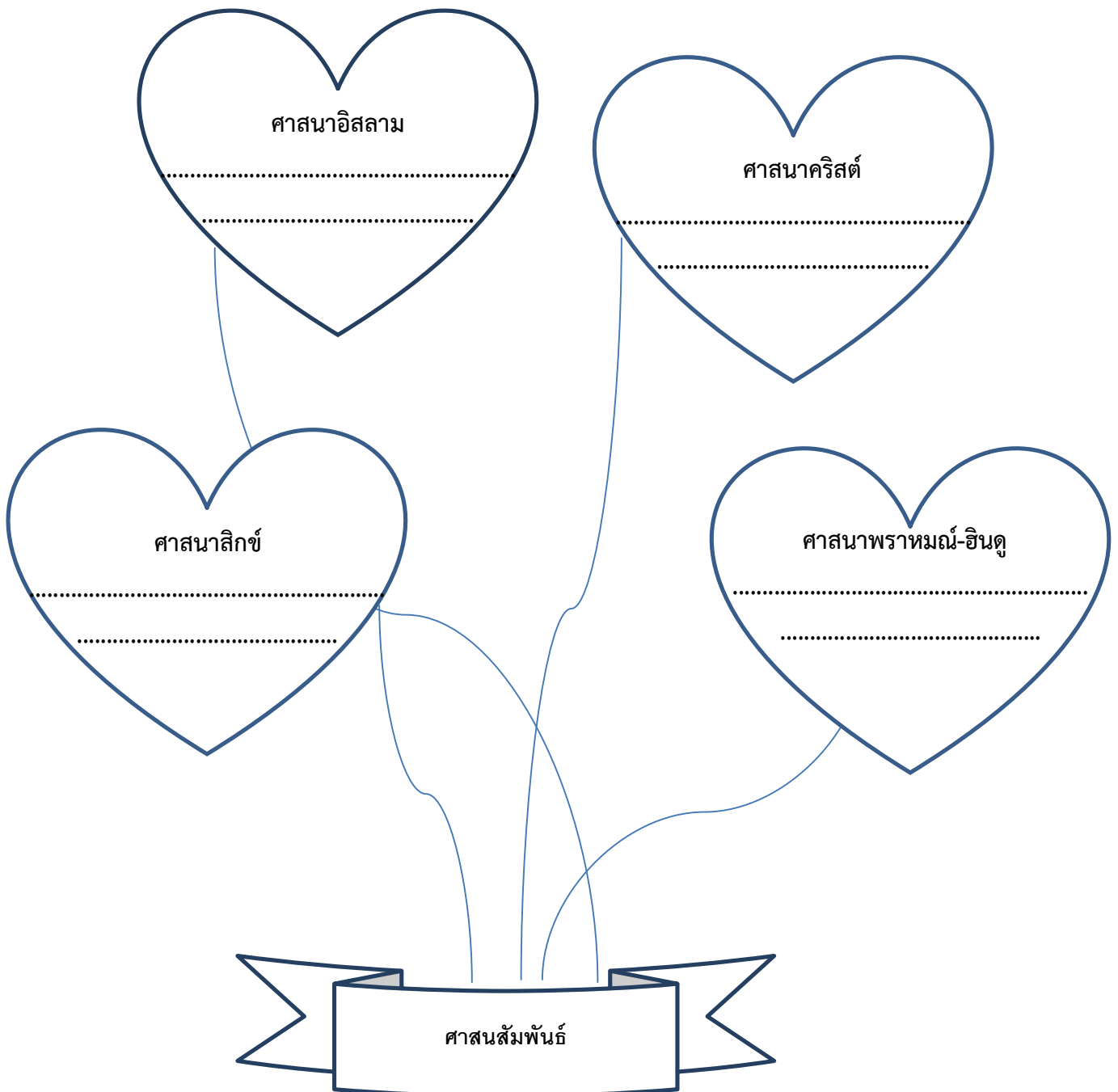
ก. วันมาฆบูชา	ข. วันวิสาขบูชา	ค. วันอาสาฬหบูชา	ง. วันอัฐมีบูชา	จ. วันธรรมสวนะ
----------------------	------------------------	-------------------------	------------------------	-----------------------

- 1.....วันที่คล้ายวันประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน
- 2.....วันที่อุบาสก อุบาสิกาถืออุโบสถศีล
- 3.....วันที่มีพระสงฆ์จำนวน 1,250 รูป มาประชุมพร้อมกันโดยมิได้นัดหมาย
- 4.....วันที่มีพระสงฆ์องค์แรกในพระพุทธศาสนา
- 5.....วันถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระของพระพุทธเจ้า
- 6.....ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
- 7.....ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
- 8.....ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8
- 9.....ตรงกับวันแรม 8 ค่ำ เดือน 6
- 10.....เป็นวันที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์

ใบงานที่ 2.4
เรื่อง ศาสนสัมพันธ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำหมายเลขหน้าข้อความในกรอบสี่เหลี่ยม เติมลงในภาพตามชื่อศาสนาที่มีความสัมพันธ์กัน

1.	1. โบสถ์	2. มัสยิด	3. นบีมูฮัมหมัด	4. พระอัลเลาะห์	5. ครูวานักเทพ
6.	พระพรหม	7. คัมภีร์ไบเบิล	8. คัมภีร์อัล-กุรอาน	9. พระอิศวรร	10. พระเยซู

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 2
เรื่อง พระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ตอนที่ 1 คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย (✓) หน้าข้อที่ถูก และทำเครื่องหมาย (X) หน้าข้อที่ผิด

- 1.....เจ้าชายสิทธัตถะได้อยู่ในความดูแลของพระนางปชาบดีโคตมีหลังพระมารดาสิ้นพระชนม์
- 2.....พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8
- 3.....พระสัมมาสัมพุทธเจ้าหมายถึงตรัสรู้เองโดยชอบ
- 4.....กลุ่มบุคคลแรกที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมโปรดคือปัจฉิมศรัย
- 5.....พระสงฆ์องค์แรกในพระพุทธศาสนาคือ พระเจ้าพิมพิสาร
- 6.....วันมาฆบูชาคือวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
- 7.....ข้อคิดที่ได้รับจากชาดกเรื่องมหาอุกกุสชาดก คือ ความพร้อมเพรียงของหมู่ทำให้เกิดความสุข
- 8.....ศาสดาของศาสนาอิสลามคือพระนบีมุฮัมมัด
- 9.....ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามเรียกว่าชาวมุสลิม
- 10.....วันวิสาขบูชาคือวันที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงหลักธรรมที่เรียกว่าโอวาทปาฏิโมกข์

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 2
เรื่อง พระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ตอนที่ 2 คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายวงกลม (O) ล้อมรอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. หลักธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนาคือหลักธรรมใด

1 อัมมจักกัปปวัตตนสูตร	2 โอวาทปาฏิโมกข์
3 อนันตลักขณสูตร	4 อริยสัจ 4

2. ผู้ที่ให้การอุปถัมภ์บำรุงพระพุทธศาสนาเป็นพระองค์แรกคือใคร

1 พระเจ้าสุทโธทนะ	2 พระเจ้าพิมพิสาร
3 พระนางปชาบดีโคตรมี	4 พระราहुล

3. หลักธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้คือหลักธรรมใด

1 อิทธิบาท 4	2 พรหมวิหาร 4
3 อริยสัจ 4	4 โอวาทปาฏิโมกข์

4. ข้อใดไม่อยู่ในหลักธรรมโอวาทปาฏิโมกข์

1 ไม่ทำชั่ว	2 ทำความดี
3 ทำจิตใจให้บริสุทธิ์	4 ทำจิตใจให้สงบ

5. คุณธรรมที่นักเรียนได้รับจากการศึกษาเรื่อง มหาอุกกุสชาตคคือเรื่องใด

1 ความสามัคคี	2 ความขยันหมั่นเพียร
3 ความมีมานะ อดทน	4 ถูกทุกข้อ

แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			การ แสดงออก			การตอน คำถาม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			แบ่งงานกัน อย่าง เหมาะสม			การมี ส่วนร่วม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การใช้ภาษา			การมีส่วนร่วมของสมาชิก			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนตรวจผลงานของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การเขียนแสดงความคิดเห็น			ความสวยงาม			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานที่ปฏิบัติดีมาก	ให้ 3 คะแนน
ผลงานที่ปฏิบัติปานกลาง	ให้ 2 คะแนน
ผลงานปฏิบัติผ่านเกณฑ์	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง พระรัตนตรัยที่พึ่งอันประเสริฐ

จำนวน 4 ชั่วโมง

สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาพระพุทธศาสนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

1.ความคิดรวบยอด

พระรัตนตรัย แปลว่า แก้วอันประเสริฐ 3 ประการ ประกอบด้วยพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์

2. ตัวชี้วัด

- 2.1 ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง
- 2.2 แสดงความเคารพพระรัตนตรัยปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 อธิบายความหมายและความสำคัญและคุณค่าของพระรัตนตรัยได้
- 3.2 อธิบายหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับพระรัตนตรัยได้
- 3.3 สามารถนำหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับพระรัตนตรัยไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- 4.1 ความสามารถในการสื่อสาร
- 4.2 ความสามารถในการคิด
- 4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- 4.4 ความสามารถในการแก้ปัญหา

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 5.1 ซื่อสัตย์สุจริต
- 5.2 มีวินัย
- 5.3 ใฝ่เรียนรู้
- 5.4 มุ่งมั่นในการทำงาน

6. ค่านิยม 12 ประการ

- 6.1 ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
- 6.2 กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
- 6.3 มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อแม่และแบ่งปัน

7.สาระการเรียนรู้แกนกลาง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระรัตนตรัยที่พึ่งอันประเสริฐ

- 3.1 ความหมายและคุณค่าของพระรัตนตรัย
  - เรื่องที่ 1 พระรัตนตรัยกับพุทธคุณ 3
  - เรื่องที่ 2 พระรัตนตรัยกับศรัทธา 4
  - เรื่องที่ 3 พระรัตนตรัยกับหลักกรรม
  - เรื่องที่ 4 พระรัตนตรัยกับไตรสิกขา

8. ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

- 8.1 ใบงานที่ 3.1 เรื่องพระรัตนตรัย
- 8.2 ใบงานที่ 3.2 เรื่องศรัทธา 4 และหลักกรรม
- 8.3 ใบงานที่ 3.3 เรื่องไตรสิกขา
- 8.4 แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 3

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและนั่งสมาธิ
- 2) ครูสนทนากับนักเรียนว่านักเรียนทราบหรือไม่ว่าการสวดมนต์ไหว้พระเราทำเพื่อเป็นการบูชาพระรัตนตรัย ซึ่งประกอบด้วยพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์
- 4) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
- 5) ครูให้นักเรียนจับคู่กันศึกษาเรื่องพระรัตนตรัย ตั้งแต่ประวัติพระรัตนตรัย ความหมายและคุณค่าของพระรัตนตรัยและวิธีการปฏิบัติที่เป็นการแสดงความเคารพพระรัตนตรัย จากหนังสือเรียนและทำใบงานที่ 3.1 เรื่องพระรัตนตรัย
  - 6) ครูให้นักเรียนเล่าเรื่องพระรัตนตรัยที่ได้ศึกษาในลักษณะของการเล่ารอบวง พร้อมทั้งเฉลยใบงาน
  - 7) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประวัติพระรัตนตรัย ความหมายและคุณค่าของพระรัตนตรัยและวิธีการปฏิบัติที่เป็นการแสดงความเคารพพระรัตนตรัย

ชั่วโมงที่ 2

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและนั่งสมาธิ

- 2) ครูร่วมอภิปรายซักถาม พุดคุยกับนักเรียนถึงพระคุณของพระพุทธเจ้าที่มีต่อชาวโลก ซึ่งเรียกว่า พุทธคุณ 3 ได้แก่ปัญญาคุณ พระวิสุทธิคุณ และพระกรุณาคุณ
- 3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าพุทธประวัติเกี่ยวกับพุทธคุณ 3 แล้วนำมาอภิปรายในห้องเรียนพร้อมเสนอแนวทางในการประพฤติปฏิบัติเพื่อการทำความคิด
- 5) นักเรียนหาภาพพระพุทธรูปสวย ๆ แล้วเขียนบรรยายสั้น ๆ แสดงพระมหากรุณาคุณ พระวิสุทธิคุณ และพระปัญญาคุณขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า
- 6) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้
  - นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อพุทธดำรัสที่สามารถทำให้ปัญจวัคคีย์ยอมเชื่อฟัง
  - นักเรียนคิดว่าถ้าพระพุทธเจ้าไม่ทรงประกาศธรรมที่ทรงค้นพบแก่ชาวโลกจะเกิดอะไรขึ้น

ชั่วโมงที่ 3

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและนั่งสมาธิ
- 2) ครูนำข่าวเกี่ยวกับการทำความดี-ความชั่ว หรือนิทาน หรือเรื่องจริงเกี่ยวกับการทำความดีได้รับผลดี ทำชั่วได้รับผลชั่วมาเล่าให้นักเรียนฟัง แล้วร่วมพุดคุยกับนักเรียนว่านักเรียนคิดอย่างไร เคยเห็นตัวอย่างแบบนี้หรือไม่ นักเรียนเชื่อว่ากรรมและผลของกรรมมีจริงหรือไม่ เชื่อว่ากรรมเป็นของตนและเชื่อพระปัญญาตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตอย่างไร เชื่อกฎแห่งกรรมและผลกรรม มีอยู่จริงมีผลต่อการดำเนินชีวิตอย่างไร การทำงานด้วยความเชื่อเรื่องกรรมกับไม่เชื่อเรื่องกรรมมีผลต่างกันอย่างไร ให้นักเรียนร่วมกันอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ
- 3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 4 คน แล้วจับคู่กัน 2 คน คู่ที่ 1 เรื่องศรัทธา 4 คู่ที่ 2 เรื่องหลักกรรม จากหนังสือเรียนและเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วร่วมอภิปรายถึงประโยชน์ของความเชื่อ 4
- 5) นักเรียนคู่ที่ 1 และคู่ที่ 2 ต่างอธิบายสิ่งที่ตนเองได้ศึกษาให้เพื่อนในกลุ่มฟัง
- 6) นักเรียนสรุปสาระสำคัญของศรัทธา 4 แต่ละข้อว่าสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาให้เป็นคนดีได้อย่างไร
- 7) นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่านักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเรียกว่าเป็นผู้มีศรัทธา 4
- 8) นักเรียนทำใบงานที่ 3.2 เรื่องศรัทธา 4 และหลักกรรม
- 9) ครูและนักเรียนสรุปเรื่องศรัทธา 4 และเรื่องหลักกรรมพร้อมเฉลยใบงาน

ชั่วโมงที่ 4

- 1) นักเรียนสวดมนต์และนั่งสมาธิ
- 2) นักเรียนศึกษาภาพเจดีย์แสดงหลักการศรัทธา 3 ชั้นของไตรสิกขาในพระพุทธศาสนา ตลอดถึงเป้าหมายของหลักไตรสิกขาจากหนังสือเรียนพระพุทธศาสนา
- 3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

4) นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 4-6 คน ตามความสมัครใจร่วมกันคิดวิเคราะห์ อภิปรายและรายงาน
ในประเด็นต่อไปนี้

- นักเรียนคิดว่าไตรสิกขาจะช่วยให้เรียนเก่งอย่างไร อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
- การฝึกตนเองด้วยหลักไตรสิกขาควรเริ่มต้นอย่างไร

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาและทำใบงานที่ 3.3 เรื่องไตรสิกขา

6) นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงผลงานหน้าชั้นเรียนโดยมีเพื่อนกลุ่มอื่นร่วมอภิปรายเพิ่มเติม

7) นักเรียนร่วมกันสรุปหลักไตรสิกขาและเฉลยใบงาน

8) นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 3

10. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) ใบงานที่ 3.1 เรื่องพระรัตนตรัย
- 2) ใบงานที่ 3.2 เรื่องศรัทธา 4 และหลักกรรม
- 3) ใบงานที่ 3.3 เรื่องไตรสิกขา
- 4) หนังสือเรียนพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) ห้องจริยธรรม
- 3) Internet
- 4) ศาสนสถานใกล้โรงเรียน

11. การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกต 2. ซักถาม 3. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 4. ตรวจสอบงาน 5. ตรวจสอบแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 3. ใบงาน 4. แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 3

2. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/ กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/ กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/ กลุ่ม
3. ด้านทักษะกระบวนการคิด	1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/ กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/ กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/ กลุ่ม

12 . เกณฑ์การวัดและประเมินผล

12.1 เกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.3 การประเมินผล

- 1) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำใบงานได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 2) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 3) ผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมและการนำเสนอผลงานได้ระดับคุณภาพตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

13. กิจกรรมเสนอแนะ

13.1 มอบหมายให้นักเรียนศึกษาข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับเรื่องการทำความดี หรือการทำความชั่วมาคนละ 1 เหตุการณ์ จัดทำเป็นใบงานหน้าเดียวส่งครู ครูตรวจแล้วจัดทำเข้าเล่มไว้ให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ร่วมกัน โดยจัดเก็บไว้ที่มุมผลงานนักเรียนหลังชั้นเรียน

บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

สรุปผลการเรียนรู้

1. ด้านเนื้อหาสาระ

.....

.....

.....

2. ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

.....

3. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

4. อื่น ๆ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขและพัฒนา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

ใบงานที่ 3.1
เรื่อง พระรัตนตรัย

ตอนที่ 1 คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

1. พระรัตนตรัยแปลว่า.....
.....
2. พระรัตนตรัยประกอบด้วย.....
.....
3. พระสงฆ์ คือ.....
.....
4. พระกรุณาคุณที่พระพุทธเจ้ามีต่อชาวโลกคือ.....
.....
5. ธรรมจักกัปปวัตตนสูตร” คือ.....
.....

ใบงานที่ 3.1
เรื่อง พระรัตนตรัย

ตอนที่ 2 คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้ไปใส่หน้าข้อที่มีความหมายตรงกัน

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัย
พระปัญญาคุณ พระวิสุทธิคุณ พระกรุณาคุณ ธรรมจักษุ ปวัตตสสูตร

1. .... ปฐมเทศนา
2. .... อนุเคราะห์มนุษย์และสัตว์
3. .... ปราศจากความโลภ โกรธ หลง
4. .... ตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง
5. .... แก้วสามประการ
6. .... ผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง
7. .... ความดี ความจริง ความงาม
8. .... ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ใบงานที่ 3.2
เรื่อง ศรัทธา 4 และหลักกรรม

ตอนที่ 1 คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้มาให้เข้าใจ

1. หลักศรัทธา 4 ประกอบด้วยความเชื่อ คือ

.....

.....

.....

.....

2. คำกล่าวที่ว่า “ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว” นักเรียนเชื่อว่าเป็นจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

3. กรรมคือ.....

.....

4. เจตนา แปลว่า.....

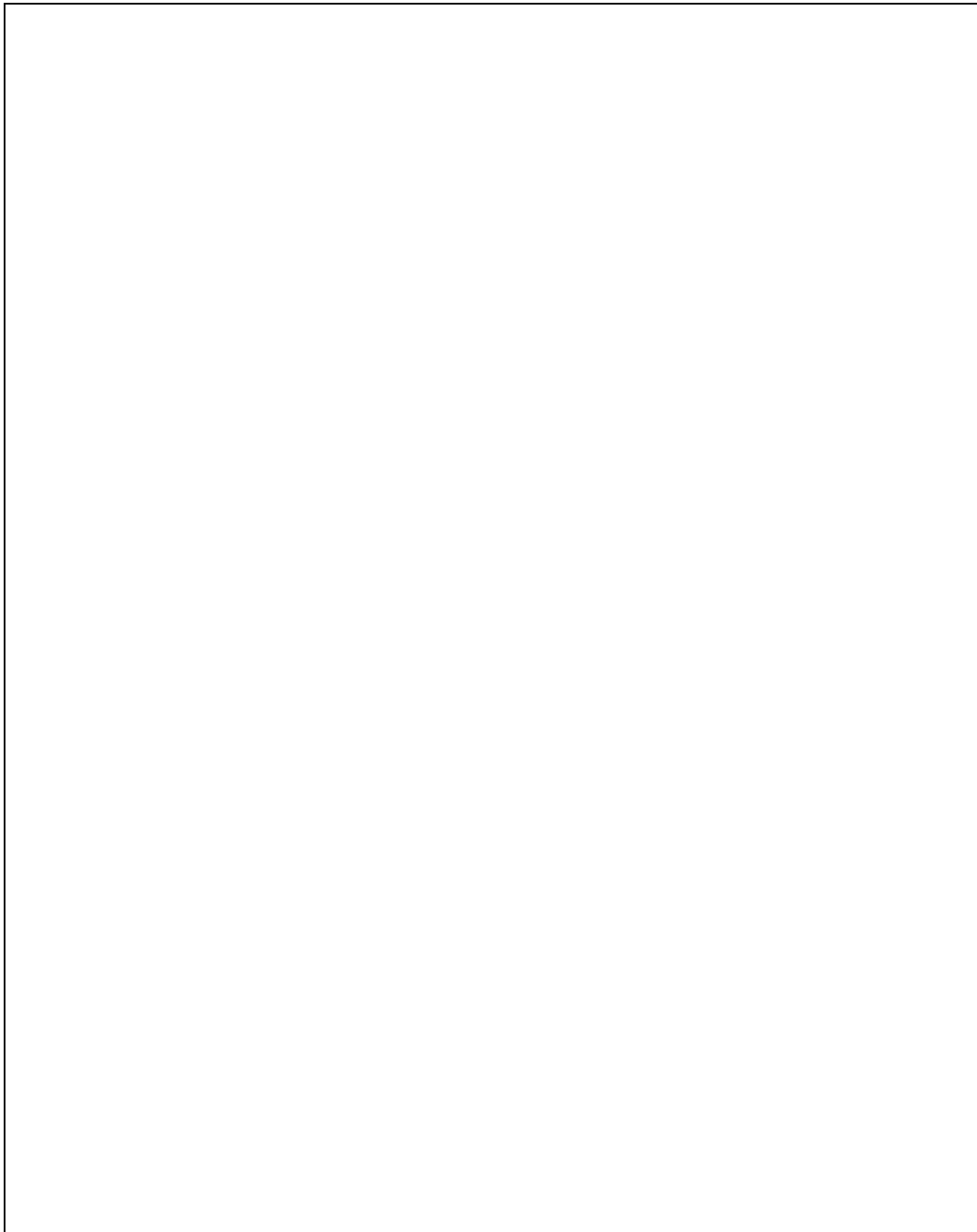
.....

5. ให้นักเรียนยกตัวอย่างกุศลเจตนา.....

.....

ใบงานที่ 3.2
เรื่อง ศรัทธา 4 และหลักกรรม

ตอนที่ 2 คำชี้แจง ให้นักเรียนยกตัวอย่างกุศลเจตนา มา 1 ตัวอย่าง แล้ววาดภาพพร้อมระบายสีให้สวยงาม

ใบงานที่ 3.3
เรื่อง ไตรสิกขา

ตอนที่ 1 คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้มาพอเข้าใจ

1. ไตรสิกขา คือ.....

.....
.....

2. ไตรสิกขาประกอบด้วย.....

.....
.....

3. การศึกษาขั้นศีล คือ.....

.....
.....

4. การศึกษาขั้นสมาธิ คือ.....

.....
.....

5. การศึกษาขั้นปัญญา คือ.....

.....
.....

ใบงานที่ 3.3 เรื่อง ไตรสิกขา

ตอนที่ 2 คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพเจดีย์ในหนังสือเรียน แล้วอภิปรายเชื่อมโยงเรื่องศีล สมาธิ ปัญญา ในประเด็นต่อไปนี้

1. นักเรียนคิดว่าไตรสิกขาจะช่วยให้นักเรียน เรียนเก่งได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. การฝึกตนเองด้วยหลักไตรสิกขาควรเริ่มต้นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 3
เรื่อง พระรัตนตรัยที่พึ่งอันประเสริฐ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายวงกลม (O) ล้อมรอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. พระรัตนตรัยหมายถึงอะไร
  - 1 พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
  - 2 ภิกษุ สามเณร ภิกษุณี
  - 3 สุตตันตปิฎก อภิธรรมปิฎก พระวินัยปิฎก
  - 4 ละเว้นความชั่ว ทำความดี ทำใจผ่องใส

2. ข้อใดแสดงถึงพระปัญญาคุณของพระพุทธเจ้า
  - 1 ทรงมีความเมตตา กรุณา
  - 2 ทรงตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง
  - 3 ทรงปราศจากเครื่องเศร้าหมอง
  - 4 ถูกทุกข้อ

3. วันที่แสดงปฐมเทศนาคือวันใด
  - 1 วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
  - 2 วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
  - 3 วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8
  - 4 วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12

4. ข้อใดไม่ใช่กุศลเจตนา

1 ทำบุญให้ทาน	2 รักษาศีล
3 ไม่เสพสิ่งเสพติด	4 เปียดเบียนผู้อื่น

5. การฝึกอบรมตนให้เป็นผู้กายและวาจาเรียบร้อยจัดอยู่ในไตรสิกขาข้อใด

1 ชั้นศีล	2 ชั้นสมาธิ
3 ชั้นปัญญา	4 ชั้นธรรมะ

แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			การ แสดงออก			การตอน คำถาม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 3 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			แบ่งงานกัน อย่าง เหมาะสม			การมี ส่วนร่วม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานรายกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การใช้ภาษา			การมีส่วนร่วมของสมาชิก			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนตรวจผลงานของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การเขียนแสดงความคิดเห็น			ความสวยงาม			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานที่ปฏิบัติดีมาก	ให้ 3 คะแนน
ผลงานที่ปฏิบัติปานกลาง	ให้ 2 คะแนน
ผลงานปฏิบัติผ่านเกณฑ์	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง โอวาท 3 (หัวใจของพระพุทธศาสนา)

จำนวน 3 ชั่วโมง

สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาพระพุทธศาสนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

1. ความคิดรวบยอด

โอวาท 3 คือ หัวใจของพระพุทธศาสนาประกอบด้วยการไม่ทำความชั่ว อันได้แก่ ทุจริต 3 ทำความดีให้ถึงพร้อมด้วยสุจริต 3 พรหมวิหาร 4 มีความกตัญญูทศเวทที่ต่อประเทศชาติ และมงคล 38 พร้อมทำจิตของตนให้บริสุทธิ์

2. ตัวชี้วัด

2.1 แสดงความเคารพพระรัตนตรัยปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

2.2 ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาเพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 อธิบายความหมายและความสำคัญของหลักโอวาท 3 ได้

3.2 ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือได้

3.3 วิเคราะห์การกระทำของบุคคลที่สอดคล้อง/ขัดแย้งกับหลักธรรมคำสอนของศาสนาได้

3.4 อธิบายหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือได้

3.5 ปฏิบัติตนโดยอาศัยหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

5.1 ซื่อสัตย์สุจริต

- 5.2 มีวินัย
- 5.3 ใฝ่เรียนรู้
- 5.4 มุ่งมั่นในการทำงาน

6. ค่านิยม 12 ประการ

- 6.1 ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม
- 6.2 มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
- 6.3 มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่

7. สารการเรียนรู้แกนกลาง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 โอวาท 3 (หัวใจของพระพุทธศาสนา)

- 4.1 เบญจศีลกับพุทฺธิจิต 3
- 4.2 เบญจธรรมกับสุจิต 3
- 4.3 พรหมวิหาร 4
- 4.4 ความกตัญญูทศเวทิต่อประเทศชาติ
- 4.5 โอวาท 3 และมงคล 38

8. ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

- 8.1 ใบงานที่ 4.1-4.5
- 8.2 แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 4

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและนั่งสมาธิ
- 2) ครูนำรูปธรรมจักรมาให้ให้นักเรียนดู แล้วร่วมอภิปรายกับนักเรียนว่าธรรมจักรเป็นเครื่องหมายของพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งหลักธรรมที่ถือว่าเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนาเรียกว่า โอวาท 3 ประกอบด้วย

- ไม่ทำความชั่วทั้งปวง
- ทำแต่ความดี
- ทำจิตของตนให้บริสุทธิ์

- 3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) ให้นักเรียนชมวีดิทัศน์ตัวอย่างบุคคลที่ประพฤติผิดและถูกลงโทษ

5) ครูสนทนากับนักเรียนว่า

- การปฏิบัติตนตาม**โอวาทข้อที่ 1** การไม่ทำความชั่วคือ การรักษาเบญจศีล และไม่ประพฤติดีด้วยกาย วาจา ใจ ที่เรียกว่า ทุจจริต 3
- การปฏิบัติตนตาม**โอวาทข้อที่ 2** การทำความดีคือ การรักษาเบญจธรรม สุจจริต 3 พรหมวิหาร 4 มีความกตัญญูทเวที่ต่อประเทศชาติและปฏิบัติตามมงคลชีวิต
- การปฏิบัติตนตาม**โอวาทข้อที่ 3** ทำจิตให้บริสุทธิ์ คือ การฝึกหัดการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักปฏิบัติที่เหมาะสมกับนิสัย

6) ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม ตามความสมัครใจ โดยให้แต่ละกลุ่มศึกษาหัวข้อดังนี้

- กลุ่มที่ 1 ศึกษาเรื่องเบญจศีลกับทุจจริต 3
- กลุ่มที่ 2 ศึกษาเรื่องเบญจธรรมกับสุจจริต 3
- กลุ่มที่ 3 ศึกษาเรื่องพรหมวิหาร 4
- กลุ่มที่ 4 ศึกษาเรื่องความกตัญญูทเวที่ต่อประเทศชาติ
- กลุ่มที่ 5 ศึกษาเรื่องโอวาท 3 และมงคล 38

โดยแต่ละกลุ่มศึกษาจากหนังสือเรียนพระพุทธศาสนาและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ครูนำมาแจกให้ศึกษา ร่วมกัน โดยให้นำเสนองานหน้าชั้นเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น รายงาน ละคร เกมโชว์ โต้เวที หรืออื่น ๆ

ชั่วโมงที่ 2

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและปฏิบัติสมาธิ
- 2) นักเรียนจับฉลากหมายเลขการนำเสนอผลงานหน้าชั้น และนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยมีครูคอยเติมเต็มให้สมบูรณ์
- 3) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้
  - สุขุขอบพุดโกหกเพื่อนเป็นประจำ ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าเธอขาดศีลข้อใด
  - คนชอบโกหกทรัพย์สินของผู้อื่น แสดงว่าขาดศีลข้อใด
  - นักเรียนสังเกตพฤติกรรมตัวเองว่าในวันหนึ่ง ๆ ได้ประพฤตีสั่งที่เป็นทุจจริตอะไรบ้าง เมื่อทำแล้วรู้สึกอย่างไร
  - ยกตัวอย่างพฤติกรรมหรือการกระทำทางกาย วาจา ใจ ที่จัดเป็นทุจจริต 3
  - คำกล่าวที่ว่า ถ้าไม่มีความอยากได้ ไม่มีความโลภ บุคคลก็จะขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ เพราะอะไร
  - ถ้าบุคคลในสังคมไม่ประพฤติดังหลักเบญจธรรม สังคมและประเทศชาติจะมีลักษณะเช่นไร
  - นักเรียนยกตัวอย่างบุคคลที่ประพฤติพรหมวิหาร 4 ในสังคมตามที่ประสบการณ์ที่นักเรียนเคยพบเห็น

- ถ้านักเรียนมีโอกาสเป็นหัวหน้าห้องหรือเป็นผู้นำ จะนำหลักธรรมพรหมวิหาร 4 มาใช้
อย่างไร
  - การเป็นพลเมืองดีควรนำพุทธธรรมข้อใดมาปฏิบัติบ้าง
  - ทุกวันนี้ นักเรียนรู้สึกสำนึกในบุญคุณของประเทศชาติที่มีต่อเราในด้านใดบ้างและนักเรียน
จะปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเป็นการตอบแทน
- 4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักธรรมโอวาท 3
  - 5) นักเรียนทำใบงานที่ 4.1-4.5
  - 6) ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงาน
  - 7) นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 4

10. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) รูปธรรมจักร
- 2) ใบงานที่ 4.1-4.5
- 3) หนังสือเรียนพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) ห้องจริยธรรม
- 3) ศาสนสถานใกล้โรงเรียน
- 4) Internet

11. การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกต 2. ซักถาม 3. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 4. ตรวจสอบงาน 5. ตรวจสอบแบบฝึกหัดประจำหน่วย การเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/ กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/ กลุ่ม 3. ใบงาน 4. แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ ที่ 4

2. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/ กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/ กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/ กลุ่ม
3. ด้านทักษะกระบวนการคิด	1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/ กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/ กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/ กลุ่ม

12 . เกณฑ์การวัดและประเมินผล

12.1 เกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.3 การประเมินผล

- 1) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำใบงานได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 2) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 3) ผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมและการนำเสนอผลงานได้ระดับคุณภาพตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

13. กิจกรรมเสนอแนะ

13.1 มอบหมายให้นักเรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น การค้นหาข้อมูลทาง Internet

บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

สรุปผลการเรียนรู้

1. ด้านเนื้อหาสาระ

.....

.....

.....

2. ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

.....

3. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

4. อื่น ๆ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขและพัฒนา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

ใบงานที่ 4.1
เรื่อง เบลูจสีลกับทุจริต 3

ตอนที่ 1 คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้มาพอเข้าใจ

1. ทุจริต หมายถึง.....
.....
.....
2. กายทุจริต ได้แก่.....
.....
.....
3. มโนทุจริต ได้แก่.....
.....
.....
4. โทษของการโกหก คือ.....
.....
.....
5. โทษของการคิดไม่ดี คือ .....
.....
.....

ใบงานที่ 4.1
เรื่อง เเบบจศีลกับทุจริต 3

ตอนที่ 2 คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์เรื่อง “ภรรยาสวายเป็นเหตุ” จากหนังสือเรียนพระพุทธศาสนา โดยศึกษาประเด็นพฤติกรรม หรือการกระทำทางกาย วาจา ใจ ที่ถือเป็นทุจริต 3 โดยยกเรื่องราวและเหตุผลประกอบ

การกระทำผิดทางกายของนายด่าน

.....

.....

การกระทำผิดทางวาจาของนายด่าน

.....

.....

การกระทำผิดทางใจของนายด่าน

.....

.....

ใบงานที่ 4.2
เรื่อง เบนุจธรรมกับสุจริต 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้มาพอเข้าใจ

1. เบนุจธรรม ได้แก่.....

.....

2. เมตตากรรณ คือ.....

.....

3. การประกอบสัมมาอาชีวะ ได้แก่.....

.....

4. ประโยชน์ของการมีสัจจะ คือ.....

.....

5. ประโยชน์ของการมีความสำรวมในกาม คือ.....

.....

6. สุจริต 3 หมายถึง.....

.....

7. ให้ยกตัวอย่างกายสุจริต.....

.....

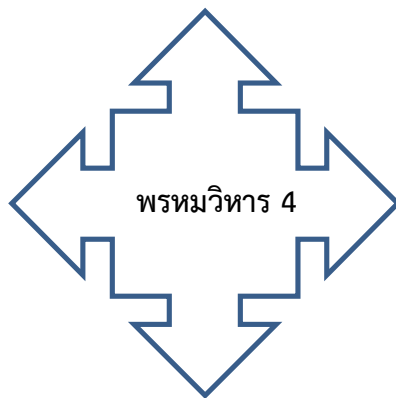
8. วจีสุจริต หมายถึง.....

.....

.....

ใบงานที่ 4.3
เรื่อง พรหมวิหาร 4

ตอนที่ 1 คำชี้แจง ให้นักเรียนทำแผนผังความคิดเรื่องพรหมวิหาร 4

ใบงานที่ 4.3
เรื่อง พรหมวิหาร 4

ตอนที่ 2 คำชี้แจง ให้นักเรียนนำข้อความต่อไปนี้เติมลงในช่องว่างให้สัมพันธ์กัน

1. พรหมวิหาร 4	2. เมตตา กรุณา	3. มุทิตา	4. อุเบกขา
----------------	----------------	-----------	------------

1. นภาร์ตน์มีความปรารถนาให้เพื่อนสนิทมีความสุขและประสบความสำเร็จ.....
.....
2. วิชูดารู้สึกสงสารเห็นใจเพื่อนที่ประสบอุทกภัย.....
.....
3. อาร์มทำตัววางเฉยเมื่อไม่สามารถช่วยเหลือเพื่อนที่มีปัญหาได้.....
.....
4. เจริญรัตน์ร่วมแสดงความยินดีกับเพื่อนที่ได้รับปริญญา.....
.....
5. หลักธรรมสำหรับผู้เป็นใหญ่ที่ควรนำไปปฏิบัติ.....
.....

ใบงานที่ 4.4
เรื่อง ความกตัญญูต่อประเทศชาติ

ตอนที่ 1 คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกวิธีการปฏิบัติที่แสดงความกตัญญูต่อประเทศชาติในรูปแบบผังความคิด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

ใบงานที่ 4.4
เรื่อง ความกตัญญูต่อประเทศชาติ

ตอนที่ 2 คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนบรรยายสิ่งที่นักเรียนเคยกระทำหรือพบเห็นการกระทำสิ่งใดที่แสดงถึงความกตัญญูต่อประเทศชาติ

สิ่งที่กระทำ.....

.....

.....

ทำที่.....

.....

.....

ผลที่ได้รับ.....

.....

.....

ใบงานที่ 4.5
เรื่อง โฉวาท 3 และมงคล 38

ตอนที่ 1 คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้มาพอเข้าใจ

1. การทำความดี คือ.....
.....
.....
2. มงคล คือ.....
.....
.....
3. การแสดงความเคารพทำได้ 2 อย่าง คือ.....
.....
.....
4. บุคคลที่ควรเคารพ ได้แก่.....
.....
.....
5. บุญมี 2 ประเภท คือ.....
.....
.....

ใบงานที่ 4.5
เรื่อง มงคล 38

ตอนที่ 2 คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และยกตัวอย่างประกอบในประเด็นต่อไปนี้

1. การแสดงความเคารพต่อผู้ที่ควรเคารพจะเกิดผลดีต่อผู้ปฏิบัติอย่างไร

.....
.....

2. การอ่อนน้อมถ่อมตนจะช่วยให้เราอยู่ร่วมหรือทำงานกับผู้อื่นได้อย่างไร

.....
.....

3. คนที่ไม่เคยให้ทานกับผู้อื่นเลยจะได้รับผลเป็นอย่างไร

.....
.....

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 4
เรื่อง โอวาท 3 (หัวใจของพระพุทธศาสนา)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายวงกลม (O) ล้อมรอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ถ้านักเรียนเป็นหัวหน้านักเรียนจะนำหลักธรรมใดไปใช้เพื่อปกครองลูกน้อง

1 พรหมวิหาร 4

2 อริยสัจ 4

3 สังคหวัตถุ 4

4 ถูกทุกข้อ

2. การคิดร้ายต่อผู้อื่นตามหลักธรรมเรื่องทุจจริต 3 จัดเป็นการทำชั่วทางใด

1 ทางกาย

2 ทางวาจา

3 ทางใจ

4 ทางกายและทางใจ

3. การแสดงความกตัญญูต่อชาติด้วยวิธีใดจึงจะเหมาะสมที่สุดสำหรับนักเรียน

1 เสียภาษีให้มากที่สุด

2 ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

3 ช่วยเหลือดูแลความเรียบร้อยของชุมชน

4 เป็นคนดี

4. ข้อใดไม่จัดอยู่ในหลักโอวาท 3

1 การไม่ทำความชั่ว

2 การทำความดี

3 การทำจิตใจให้บริสุทธิ์

4 การทำในสิ่งอันสมควร

5. การผิดศีลข้อใดที่จะทำให้กระทำผิดในเรื่องอื่น ๆ

1 ศีลข้อที่ 1

2 ศีลข้อที่ 3

3 ศีลข้อที่ 4

4 ศีลข้อที่ 5

แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			การ แสดงออก			การตอน คำถาม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			แบ่งงานกัน อย่าง เหมาะสม			การมี ส่วนร่วม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 3 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การใช้ภาษา			การมีส่วนร่วมของสมาชิก			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 3 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนตรวจผลงานของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การเขียนแสดงความคิดเห็น			ความสวยงาม			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานที่ปฏิบัติดีมาก	ให้ 3 คะแนน
ผลงานที่ปฏิบัติปานกลาง	ให้ 2 คะแนน
ผลงานปฏิบัติผ่านเกณฑ์	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

เรื่อง รู้ธรรมนำชีวิต

จำนวน 2 ชั่วโมง

สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาพระพุทธศาสนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

1. ความคิดรวบยอด

พระไตรปิฎก เป็นชื่อเรียกคัมภีร์ที่รวบรวมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนา การเรียนรู้เรื่องราวในพระไตรปิฎกอันได้แก่พุทธศาสนสุภาษิต ทำให้เข้าใจในหลักธรรมและสามารถนำข้อคิดมาใช้ในการดำเนินชีวิต

2. ตัวชี้วัด

2.1 แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

2.2 ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 อธิบายองค์ประกอบและความสำคัญของพระไตรปิฎกได้

3.2 อธิบายความหมายของพุทธศาสนสุภาษิตที่กำหนดให้ได้

3.3 สามารถนำข้อคิดที่ได้รับจากการศึกษาพุทธศาสนสุภาษิตไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

5.1 ซื่อสัตย์สุจริต

5.2 มีวินัย

5.3 ใฝ่เรียนรู้

5.4 มุ่งมั่นในการทำงาน

6. ค่านิยม 12 ประการ

- 6.1 ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม
- 6.2 มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
- 6.3 คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

7. สาระการเรียนรู้แกนกลาง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 รู้ธรรมนำชีวิต

- 5.1 พระไตรปิฎก
- 5.2 พุทธศาสนสุภาษิต
  - สุขา สงฆสส สามคี : ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะนำสุขมาให้
  - โลโกปตถมภิกกา เมตตา : เมตตาธรรมค้ำจุนโลก

8. ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

- 8.1 ใบงานที่ 5.1 เรื่องพระไตรปิฎก
- 8.2 ใบงานที่ 5.2 เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต
- 8.3 แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 5

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและนั่งสมาธิ
- 2) ครูนำหนังสือพระไตรปิฎกมาให้นักเรียนดูแล้วร่วมอภิปรายกับนักเรียนว่าพระไตรปิฎกคือคัมภีร์ที่รวบรวมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนา โดยแบ่งออกเป็น 3 หมวด คือ พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก แล้วร่วมอภิปรายกับนักเรียนว่าพระไตรปิฎกมีความสำคัญอย่างไร
- 3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) ครูให้นักเรียนร่วมกันศึกษาความหมาย องค์ประกอบ และความสำคัญของของพระไตรปิฎกจากหนังสือเรียนและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 5) นักเรียนร่วมกันศึกษาเรื่องพระไตรปิฎก และทำใบงานที่ 5.1 เรื่องพระไตรปิฎก
- 6) นักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานสรุปถึงความสำคัญของพระไตรปิฎก

ชั่วโมงที่ 2

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและนั่งสมาธิ
- 2) ครูนำบัตรคำพุทธศาสนสุภาษิตมาฝึกให้นักเรียนอ่าน
- 3) ครูซักถามนักเรียนว่ารู้จักคำว่าพุทธศาสนสุภาษิตหรือไม่ พุทธศาสนสุภาษิตคือข้อความหรือคำสอนสั้น ๆ ที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ พระอรหันต์หรือนักปราชญ์กล่าวไว้ ซึ่งส่วนใหญ่ปรากฏในพระไตรปิฎก

4) นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 4 คน ตามความสมัครใจ ศึกษาพุทธศาสนสุภาษิตในหัวข้อ

- สุขา สงขมสส สามคคี : ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะนำสุขมาให้
- โลโกปตถมภิกขา เมตตา : เมตตาธรรมค้ำจุนโลก

จากหนังสือเรียน และทำใบงานที่ 5.2 เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต

5) ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานและร่วมอภิปรายถึงข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาพุทธศาสนสุภาษิตทั้งสองว่าสามารถไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

6) ครูให้นักเรียนหาข่าวตัวอย่างในสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์มาบรรยายสรุปให้ตรงประเด็นของพุทธศาสนสุภาษิตบทใดบทหนึ่งที่เกี่ยวข้องติดบอร์ดหน้าห้องเรียน

7) ครูทบทวนความรู้เดิมพร้อมทั้งให้นักเรียนนำข่าวตัวอย่างที่นักเรียนไปหามาเป็นการบ้าน มาเขียนบรรยายสรุปให้ตรงประเด็นของพุทธศาสนสุภาษิตบทใดบทหนึ่งที่เกี่ยวข้อง

8) นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 5

10. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือพระไตรปิฎก
- 2) บัตรคำพุทธศาสนสุภาษิต
- 3) หนังสือเรียนพระพุทธศาสนา
- 4) ใบงานที่ 5.1-5.2

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) ห้องจริยธรรม
- 3) ศาสนสถานใกล้โรงเรียน
- 4) Internet

11. การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	1. สังเกต 2. ซักถาม 3. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 4. ตรวจสอบงาน 5. ตรวจสอบแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 3. ใบงาน 4. แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 5
2. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม
3. ด้านทักษะกระบวนการคิด	1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

12 . เกณฑ์การวัดและประเมินผล

12.1 เกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.3 การประเมินผล

- 1) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำใบงานได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 2) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 3) ผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมและการนำเสนอผลงานได้ระดับคุณภาพตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

13. กิจกรรมเสนอแนะ

13.1 มอบหมายให้นักเรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น การค้นหาข้อมูลทาง Internet

บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

สรุปผลการเรียนรู้

1. ด้านเนื้อหาสาระ

.....

.....

.....

2. ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

.....

3. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

4. อื่น ๆ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขและพัฒนา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

ใบงานที่ 5.1
เรื่อง พระไตรปิฎก

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังโครงสร้างของพระไตรปิฎกแล้วตกแต่งให้สวยงาม

ใบงานที่ 5.2
เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปพุทธศาสนสุภาษิต เรื่อง อานุภาพแห่งความสามัคคีและอานุภาพแห่งความเมตตา
ในประเด็นต่อไปนี้ พร้อมบอกข้อคิดที่ได้รับจากการศึกษา

เรื่อง อานุภาพแห่งความสามัคคี

1. อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการทะเลาะกัน

.....

.....

2. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากการศึกษาเรื่องนี้

.....

.....

เรื่อง อานุภาพแห่งความเมตตา

1. เพราะเหตุใดพวกโจรจึงไม่สามารถฆ่าสังฆิกจะสามเณรได้

.....

.....

2. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากการศึกษาเรื่องนี้

.....

.....

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 5
เรื่อง รัฐธรรมนำชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายวงกลม (O) ล้อมรอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดไม่ใช่หมวดหมู่ของพระไตรปิฎก

1 พระวินัยปิฎก	2 พระสุตตันตปิฎก
3 พระอภิธรรมปิฎก	4 พระธรรมปิฎก

2. พระไตรปิฎกหมวดหมู่ใดที่สอดแทรกพุทธศาสนสุภาษิต

1 พระวินัยปิฎก	2 พระสุตตันตปิฎก
3 พระอภิธรรมปิฎก	4 พระธรรมปิฎก

3. สุขา สงฆสส สามคคี มีความหมายว่าอย่างไร
  - 1 ความพร้อมเพรียงนำประโยชน์มาให้
  - 2 ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะ นำสุขมาให้
  - 3 ความสามัคคีทำให้เกิดความพร้อมเพรียง
  - 4 สามัคคีคือพลัง

4. ข้อใดปฏิบัติตนตรงกับพุทธศาสนสุภาษิต โลโกปตถมภิกขา เมตตวา
  - 1 เยาวภาให้เพื่อนลอกการบ้านเป็นประจำ
  - 2 สาธิตาให้เงินกู้แก่ผู้เดือดร้อน
  - 3 อาริรัตน์ส่งข่าวสารไปช่วยผู้ประสบภัยน้ำท่วม
  - 4 วีรศักดิ์ช่วยเหลือทุกคนที่มาขอความช่วยเหลือ

5. พุทธศาสนสุภาษิตใดที่นักเรียนควรนำมาใช้ในการทำงานในห้องเรียน
  - 1 สุขา สงฆสส สามคคี
  - 2 รตโย อโมฆา คจฉนติ
  - 3 รัตโย อะโมฆา คัจฉนติ
  - 4 โลโกปตถมภิกขา เมตตวา

แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			การ แสดงออก			การตอน คำถาม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			แบ่งงานกัน อย่าง เหมาะสม			การมี ส่วนร่วม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การใช้ภาษา			การมีส่วนร่วมของสมาชิก			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนตรวจสอบผลงานของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การเขียนแสดงความคิดเห็น			ความสวยงาม			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ผลงานที่ปฏิบัติดีมาก ให้ 3 คะแนน
 ผลงานที่ปฏิบัติปานกลาง ให้ 2 คะแนน
 ผลงานปฏิบัติผ่านเกณฑ์ ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

เรื่อง การบริหารจัดการและเจริญปัญญา

จำนวน 2 ชั่วโมง

สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาพระพุทธศาสนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

1. ความคิดรวบยอด

การบริหารจิตคือการฝึกจิตให้เกิดสมาธิ สมาธิก่อให้เกิดปัญญา ซึ่งทำให้มีความรู้ มีสติในการคิดและการปฏิบัติ

2. ตัวชี้วัด

2.1 แสดงความเคารพพระรัตนตรัยปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 สามารถบอกความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญาได้
- 3.2 สามารถปฏิบัติตนในการบริหารจัดการและการเจริญปัญญาได้
- 3.3 ฝึกปฏิบัติให้มีสติ ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง การนอนอย่างมีสติ
- 3.4 ฝึกปฏิบัติให้มีสมาธิในการฟัง การอ่านการคิด การถามและการเขียน

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- 4.1 ความสามารถในการสื่อสาร
- 4.2 ความสามารถในการคิด
- 4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 5.1 ซื่อสัตย์สุจริต
- 5.2 มีวินัย

5.3 ใฝ่เรียนรู้

5.4 มุ่งมั่นในการทำงาน

6. ค่านิยม 12 ประการ

6.1 ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม

6.2 มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

7. สารการเรียนรู้แกนกลาง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การบริหารจัดการและเจริญปัญญา

6.1 สวดมนต์ ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัยและแม่เมตตา

6.2 รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา

6.3 รู้วิธีปฏิบัติของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา

6.4 ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง การนอนอย่างมีสติ

6.5 ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่านการคิด การถามและการเขียน

8. ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

8.1 ใบงานที่ 6.1 เรื่องการบริหารจิตและเจริญปัญญา

8.2 แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 6

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและนั่งสมาธิ

2) ครูนำภาพการเกิดอุบัติเหตุมาให้ให้นักเรียนดู แล้วร่วมอภิปรายกับนักเรียนว่าสิ่งที่เกิดขึ้นอาจเป็นเพราะการขาดสติ

3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

4) ครูอธิบายความหมายของคำว่าสติ สมาธิ และปัญญา ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน วิธีการหนึ่งที่ทำให้เกิดสมาธิ คือการบริหารจิตและการเจริญปัญญาซึ่งทำให้เกิดปัญญา และการมีปัญญาจะทำให้เรามีสติในการคิด ในการปฏิบัติ

5) ครูให้นักเรียนร่วมกันพูดถึงประโยชน์ของการมีสมาธิ

6) นักเรียนชมวีดิทัศน์ชุดการฝึกสมาธิเบื้องต้น

7) ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการบริหารจิตและเจริญปัญญา โดยการสวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย ฝึกเดินจงกรม นั่งสมาธิ และแม่เมตตาจากหนังสือเรียน โดยมีครูคอยแนะนำ

8) นักเรียนทำใบงานที่ 6.1 เรื่องการบริหารจิตและเจริญปัญญา แล้วร่วมกันเฉลย

ชั่วโมงที่ 2

- 1) นักเรียนรู้สึกอย่างไรหลังจากการปฏิบัติการบริหารจัดการและเจริญปัญญา
- 2) นักเรียนคิดว่าการบริหารจัดการและเจริญปัญญาช่วยให้เรียนดีขึ้นได้อย่างไร
- 3) นักเรียนร่วมกันศึกษาเรื่องการฝึกสติและสมาธิเบื้องต้น ได้แก่ การฝึกยืน การเดิน การนั่ง และนอนอย่างมีสติ โดยให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาจากหนังสือเรียนประกอบ
- 4) ครูให้นักเรียน 4-5 คน ให้ออกมาสาธิตที่หน้าชั้นเรียน
- 5) ครูอธิบายเพิ่มเติมกับนักเรียนว่านอกจากการฝึกยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ แล้วครูให้นักเรียนศึกษาการฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียนจากหนังสือเรียนและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 6) ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 4-6 คน ร่วมกันศึกษา เสร็จแล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกนำเสนอที่หน้าชั้นเรียน โดยมีครูคอยแนะนำเพิ่มเติม
- 7) นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 6

10. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) ใบงานที่ 6.1 เรื่องการบริหารจัดการและเจริญปัญญา
- 2) วิดีทัศน์เรื่องการฝึกสมาธิเบื้องต้น
- 3) หนังสือเรียนพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) ห้องจริยธรรม
- 3) ศาสนสถานใกล้โรงเรียน
- 4) Internet

11. การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	1. สังเกต 2. ซักถาม 3. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 4. ตรวจใบงาน 5. ตรวจสอบแฟ้มกัณฑ์ประจำหน่วยการเรียนรู้	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 3. ใบงาน 4. แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 6
2. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม
3. ด้านทักษะกระบวนการคิด	1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

12 . เกณฑ์การวัดและประเมินผล

12.1 เกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.3 การประเมินผล

- 1) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำใบงานได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 2) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 3) ผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมและการนำเสนอผลงานได้ระดับคุณภาพตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

13. กิจกรรมเสนอแนะ

13.1 มอบหมายนักเรียนให้ฝึกสมาธิที่บ้าน พร้อมจดบันทึกความรู้สึกในการฝึกสมาธิทุกวัน นำส่งสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

สรุปผลการเรียนรู้

1. ด้านเนื้อหาสาระ

.....
.....
.....

2. ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....
.....

3. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....
.....

4. อื่น ๆ

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....

แนวทางการแก้ไขและพัฒนา

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

ใบงานที่ 6.1
เรื่อง การบริหารจัดการและการเจริญปัญญา

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเรื่องหรือวาดภาพเหตุการณ์ที่ตนได้ประสบหรือพบเห็น ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดจากการขาดสติ

A large rectangular box with a solid black border, containing 25 horizontal dotted lines for writing.

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 6
เรื่อง การบริหารจัดการและเจริญปัญญา

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายวงกลม (O) ล้อมรอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. บุคคลใดต่อไปนี้เป็นบุคคลที่มีสติสัมปชัญญะมากที่สุดในการดำเนินชีวิต
  - 1 มานั่งทำงานทั้งคืนโดยไม่พักผ่อน
  - 2 สุรทินกินเหล้าก่อนขับรถ
  - 3 วิณาเรียนหนังสืออย่างตั้งใจ
  - 4 สมบัตินั่งหลับขณะทำงาน

2. จุดมุ่งหมายของการฝึกสมาธิคืออะไร
  - 1 เพื่อให้ทำงานได้นาน
  - 2 เพื่อให้มีจิตใจที่แจ่มใส ปลอดโปร่ง
  - 3 เพื่อให้มีสุขภาพทางกายที่ดี สมบูรณ์แข็งแรง
  - 4 เพื่อให้มีจิตใจที่แน่วแน่มั่นคง

3. ผู้ใดจัดว่าเป็นผู้มีปัญญา
  - 1 ดวงเป็นคนขยันขันแข็ง
  - 2 ดาวเป็นคนที่มีความรอบรู้
  - 3 เด่นเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่
  - 4 ดีเป็นผู้เอาแต่ใจตนเอง

4. ข้อใดเป็นผลของการมีสมาธิในการเรียน
  - 1 อู้เป็นคนมีความจำดี
  - 2 สุเป็นคนมีอารมณ์แจ่มใส
  - 3 แอ้มเป็นคนมีหน้าแจ่มใส
  - 4 สมเป็นผู้มีจิตใจสงบเยือกเย็น ยิ้มง่าย

5. พระพุทธเจ้าได้ทรงเปรียบบุคคลที่มีสติปัญญาดีสอนง่ายกับสิ่งใด

1 ดอกบัวใต้โคลนตม	2 ดอกบัวใต้น้ำ
3 ดอกบัวเสมอน้ำ	4 ดอกบัวพ้นน้ำ

แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			การ แสดงออก			การตอน คำถาม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			แบ่งงานกัน อย่าง เหมาะสม			การมี ส่วนร่วม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การใช้ภาษา			การมีส่วนร่วมของสมาชิก			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 3 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนตรวจผลงานของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การเขียนแสดงความคิดเห็น			ความสวยงาม			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานที่ปฏิบัติดีมาก	ให้ 3 คะแนน
ผลงานที่ปฏิบัติปานกลาง	ให้ 2 คะแนน
ผลงานปฏิบัติผ่านเกณฑ์	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

เรื่อง วิถีพุทธ

จำนวน 3 ชั่วโมง

สาระศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

รายวิชาพระพุทธศาสนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

1. ความคิดรวบยอด

ชาวพุทธที่ดีต้องเรียนรู้และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ถูกต้องเพื่อความ สุข ความเจริญ รวมทั้งมีกิริยามารยาทที่ถูกต้องงดงามตามมารยาทชาวพุทธ

2. ตัวชี้วัด

2.1 อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน

2.2 สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานถึงประกาศธรรม หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

2.3 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามแบบการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

2.4 ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

2.5 เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตาที่มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

2.6 ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติอย่างสมานฉันท์

2.7 อธิบายประวัติของศาสนาอื่น ๆ อย่างสังเขป

2.8 อภิปรายความสำคัญและมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานหรือศาสนาที่ตนนับถือ

2.9 มีมารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด

2.10 ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 มีความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของมารยาทชาวพุทธ

- 3.2 มีความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของหน้าที่ชาวพุทธ
- 3.3 สามารถปฏิบัติตนตามหลักมรยาทชาวพุทธและหน้าที่ชาวพุทธได้
- 3.4 มีความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของประวัติชาวพุทธตัวอย่างสามารถนำมาแบบอย่างมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- 4.1 ความสามารถในการสื่อสาร
- 4.2 ความสามารถในการคิด
- 4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 4.1 ซื่อสัตย์สุจริต
- 4.2 มีวินัย
- 4.3 ใฝ่เรียนรู้
- 4.4 มุ่งมั่นในการทำงาน

6. ค่านิยม 12 ประการ

- 6.1 มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
- 6.2 มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

7. สาระการเรียนรู้แกนกลาง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 วิถีพุทธ

- 7.1 หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ
  - ศีลปาระธรรม
  - ปฏิบัติตามหลักธรรม
  - ปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนา
  - เผยแผ่พระพุทธศาสนา
  - การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระภิกษุสงฆ์
  - การยืน การเดิน และการนั่งที่เหมาะสมในโอกาสต่าง ๆ
  - ชาวพุทธตัวอย่าง

8. ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

- 8.1 ใบงานที่ 7.1-7.3

8.2 แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 7

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและนั่งสมาธิ
- 2) ครูทบทวนบทเรียนพระพุทธศาสนาที่ได้เรียนมาแล้วเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชน เป็นศาสนาประจำชาติไทย สังคมไทยเป็นสังคมชาวพุทธ พุทธศาสนิกชนจึงมีหน้าที่ต้องกระทำในฐานะชาวพุทธ
- 3) นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม
  - กลุ่มที่ 1 ศึกษาเรื่องศึกษาพระธรรม
  - กลุ่มที่ 2 ศึกษาเรื่องปฏิบัติตามหลักธรรม
  - กลุ่มที่ 3 ศึกษาเรื่องปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนา
  - กลุ่มที่ 4 ศึกษาเรื่องเผยแผ่พระพุทธศาสนา
- 4) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษา แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
- 5) นักเรียนทำใบงานที่ 7.1 เรื่องหน้าที่ชาวพุทธ

ชั่วโมงที่ 2

- 1) นักเรียนทบทวนเรื่องหน้าที่ชาวพุทธ ครูสนทนาพูดคุยกับนักเรียนว่านอกจากนักเรียนจะเรียนรู้การเป็นชาวพุทธที่ดีแล้ว มารยาทชาวพุทธเป็นสิ่งสำคัญที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้และสามารถฝึกปฏิบัติให้สมกับเป็นชาวพุทธที่ดี
- 2) ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาเรื่องมารยาทชาวพุทธจากหนังสือเรียน
- 3) นักเรียนฝึกปฏิบัติมารยาทชาวพุทธตามใบงานที่ 7.2 เรื่องมารยาทชาวพุทธ
- 4) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงมารยาทชาวพุทธหน้าชั้นเรียน ครูชมเชยกลุ่มที่ทำได้อย่างสวยงามถูกต้อง และคอยแนะนำเพิ่มเติมแก้ไขถ้านักเรียนทำไม่ถูกต้อง

ชั่วโมงที่ 3

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและนั่งสมาธิ
- 2) ครูนำภาพสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนกและสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมาให้ให้นักเรียนดูแล้วร่วมอภิปรายกับนักเรียนว่านักเรียนรู้จักบุคคลดังกล่าวหรือไม่ บุคคลดังกล่าวเป็นชาวพุทธตัวอย่าง
- 3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) นักเรียนร่วมกันศึกษาพระราชประวัติของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และประวัติพระอัฐวาลกัศสปะ จากหนังสือเรียน
- 5) นักเรียนสรุปพระราชประวัติของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และประวัติพระอัฐวาลกัศสปะ และข้อคิดที่ได้รับจากการศึกษา

- 6) นักเรียนทำใบงานที่ 7.3 เรื่องชาวพุทธตัวอย่าง แล้วร่วมกันเฉลยใบงาน
- 7) นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 7

10. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) ใบงานที่ 7.1-7.3
- 2) หนังสือเรียนพระพุทธศาสนา

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) ห้องจริยธรรม
- 3) ศาสนสถานใกล้โรงเรียน
- 4) Internet

11. การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกต 2. ซักถาม 3. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 4. ตรวจใบงาน 5. ตรวจสอบแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 3. ใบงาน 4. แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 7
2. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม
3. ด้านทักษะกระบวนการคิด	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

12 . เกณฑ์การวัดและประเมินผล

12.1 เกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.3 การประเมินผล

- 1) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำใบงานได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 2) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 3) ผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมและการนำเสนอผลงานได้ระดับคุณภาพตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

13. กิจกรรมเสนอแนะ

- 13.1 มอบหมายให้นักเรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น การค้นหาข้อมูลทาง Internet

บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

สรุปผลการเรียนรู้

1. ด้านเนื้อหาสาระ

.....

.....

.....

2. ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

.....

3. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

4. อื่น ๆ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขและพัฒนา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

ใบงานที่ 7.1
เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ

ตอนที่ 1 คำชี้แจง ให้นักเรียนทำแผนผังความคิดในหัวข้อหน้าที่ชาวพุทธ พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

ใบงานที่ 7.1
เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ

ตอนที่ 2 คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพหน้าที่ชาวพุทธที่นักเรียนได้ปฏิบัติ พร้อมทั้งบอกประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิบัติ

ใบงานที่ 7.2
เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

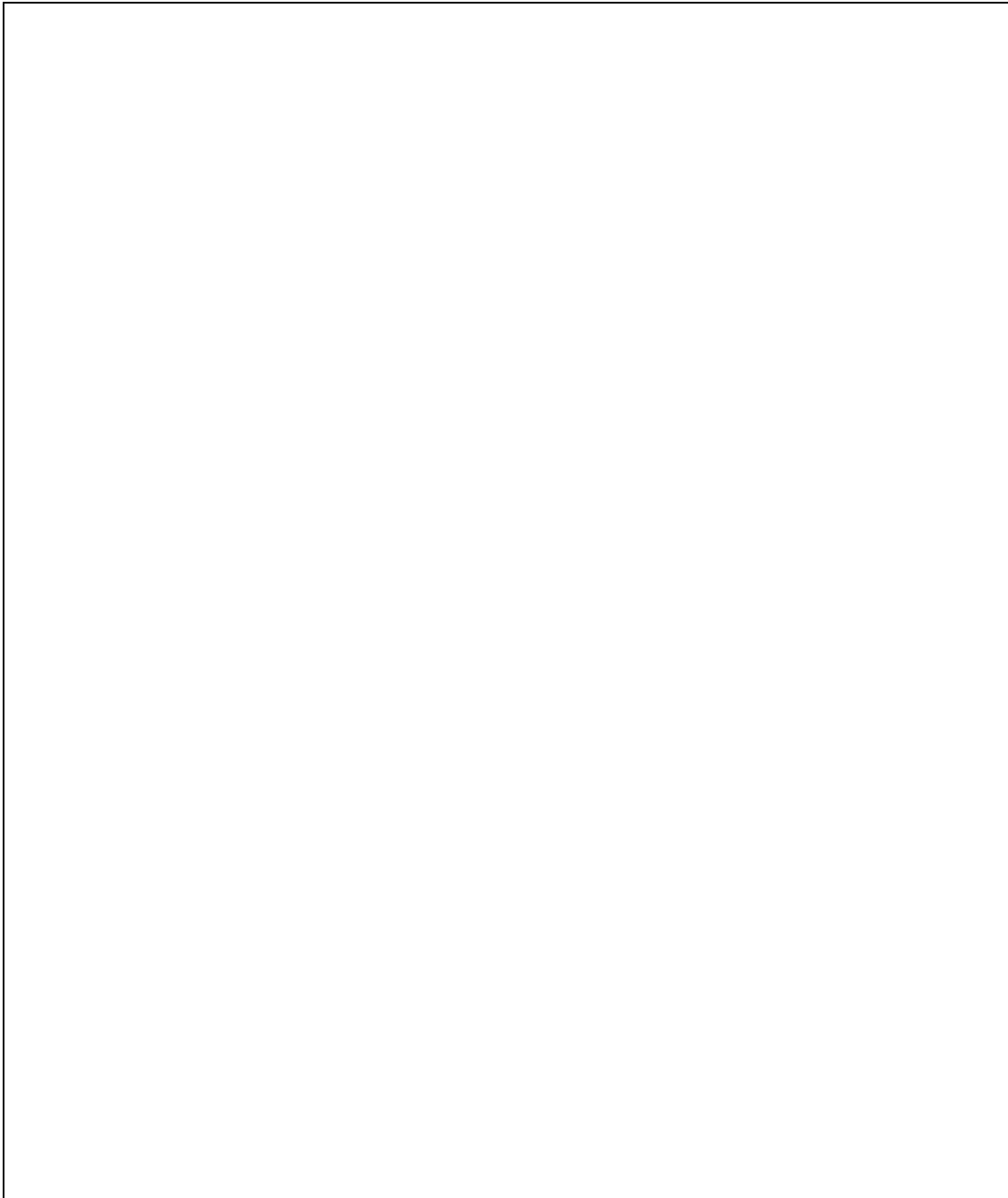
คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติหน้าที่มารยาทชาวพุทธดังต่อไปนี้

1. การแสดงความเคารพท่าต่าง ๆ
2. การนั่งที่เหมาะสมต่อหน้าพระภิกษุสงฆ์
3. การประเคนให้พระภิกษุสงฆ์
4. การเดินผ่านพระภิกษุสงฆ์
5. การสนทนากับพระภิกษุสงฆ์
6. การเดินผ่านผู้ใหญ่

ใบงานที่ 7.3
เรื่อง ชาวพุทธตัวอย่าง

ตอนที่ 2 คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพประกอบคุณธรรมตัวอย่างของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร
อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก สมเด็จพระศรีนครินทร์ราบรมราชชนนี หรือพระอรรควงศสปะ
มา 1 ภาพ

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 7

เรื่อง วิถีพุทธ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายวงกลม (O) ล้อมรอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดคือวัตถุประสงค์หลักของการศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์
  - 1 เพื่อให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
  - 2 เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถนำความรู้ที่ได้ศึกษาไปเผยแพร่
  - 3 เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม
  - 4 เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

2. ข้อใดเป็นประโยชน์ของการเข้าค่ายพุทธบุตร
  - 1 เพื่อได้รับการฝึกอบรมทางกาย วาจา ใจ
  - 2 เพื่อได้ฝึกให้เป็นคนกล้าแสดงออก
  - 3 เพื่อให้มีเพื่อนเพิ่มมากขึ้น
  - 4 เพื่อให้ได้เรียนรู้พุทธประวัติ

3. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะมีจุดมุ่งหมายเพื่อสิ่งใด
  - 1 เพื่อปฏิบัติตามประเพณีนิยม
  - 2 เพื่อให้พ่อแม่ผู้ปกครองเกิดความภาคภูมิใจ
  - 3 เพื่อให้มีจิตตั้งมั่นในพระพุทธศาสนา
  - 4 เพื่อประกาศตนว่านับถือศาสนา

4. เมื่อพระภิกษุสงฆ์เดินผ่าน นักเรียนในฐานะชาวพุทธควรปฏิบัติตนตามข้อใด
  - 1 นั่งกราบท่าเบญจางคประดิษฐ์
  - 2 ลูกขึ้นยืนก้มตัวเล็กน้อยแล้วยกมือไหว้
  - 3 ลูกขึ้นยืนก้มหน้านิ่งขณะพระเดินผ่าน
  - 4 นั่งอยู่กับที่แล้วยกมือไหว้

5. ข้อใดเป็นการกล่าวเชื่อเชิญให้พระภิกษุสงฆ์ให้ศีลก่อนการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

1 การอารธนาศีล	2 การอารธนาธรรม
3 การอารธนาพระปริตร	4 ถูกทุกข้อ

6. พระราชกรณียกิจที่สำคัญของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนกคือข้อใด

- 1 การให้การศึกษาแก่ผู้อยู่ห่างไกล
- 2 ให้การสนับสนุนการทหาร
- 3 ให้การสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์
- 4 การแพทย์และสาธารณสุข

7. ผู้ก่อตั้งหน่วยแพทย์อาสาเพื่อรักษาประชาชนที่อยู่ห่างไกลคือผู้ใด

- 1 พระบรมราชชนก
- 2 สมเด็จพระย่า
- 3 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- 4 สมเด็จพระพี่นาง

8. พระอุรุเวสก์สสปะได้รับการยกย่องในเรื่องใด

- 1 เป็นผู้มียศูญามาก
- 2 เป็นผู้มียุทธิมาก
- 3 เป็นผู้มียบรียวามาก
- 4 เป็นผู้ทำทานมาก

แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			แบ่งงานกัน อย่าง เหมาะสม			การมี ส่วนร่วม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การใช้ภาษา			การมีส่วนร่วมของสมาชิก			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

๙ เฉลย ๙

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

ใบงานที่ 1.1-1.2 คำตอบอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1

ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5
2	1	2	1	4

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ใบงานที่ 2.1

2	5	7	6	8	1	3	4	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

ใบงานที่ 2.2-2.3 ตอนที่ 1 คำตอบอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

ใบงานที่ 2.3 ตอนที่ 2

ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	ข้อ 10
ข	จ	ก	ค	ง	ช	ก	ค	ข	ก

ใบงานที่ 2.4

ศาสนาคริสต์	ศาสนาอิสลาม	ศาสนาสิกข์	ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
1, 7, 10	2, 3, 4, 8	5	6, 9

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 2

ตอนที่ 1

ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	ข้อ 10
✓	X	✓	✓	X	✓	✓	✓	✓	X

ตอนที่ 2

ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5
1	2	3	4	1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

ใบงานที่ 3.1 ตอนที่ 1

- ข้อ 1 แก้วอันประเสริฐ 3 ประการ
- ข้อ 2 พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
- ข้อ 3 ผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง ปฏิบัติถูกต้อง ปฏิบัติชอบเหมาะสม
- ข้อ 4 ความกรุณา ความมีน้ำพระทัยอนุเคราะห์มนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย
- ข้อ 5 ปฐมเทศนา ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงแก่ปัญจวัคคีย์

ใบงานที่ 3.1 ตอนที่ 2

- ข้อ 1 ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร
- ข้อ 2 พระกรุณาคุณ
- ข้อ 3 พระวิสุทธิคุณ
- ข้อ 4 พระปัญญาคุณ
- ข้อ 5 รัตนตรัย
- ข้อ 6 พระสงฆ์
- ข้อ 7 พระธรรม
- ข้อ 8 พระพุทธ

ใบงานที่ 3.2 ตอนที่ 1

- ข้อ 1 เชื่อว่ากรรมมีจริง 2 เชื่อว่าผลแห่งกรรมมีจริง 3 เชื่อว่าสัตว์มีกรรมเป็นของตน
- 4 เชื่อพระปัญญาตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า
- ข้อ 2 คำตอบอยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอน
- ข้อ 3 กรรมคือการกระทำด้วยเจตนา
- ข้อ 4 เจตนาแปลว่าความตั้งใจหรือจงใจ
- ข้อ 5 เช่น ตั้งใจทำบุญให้ทาน รักษาศีล ฯลฯ

ใบงานที่ 3.2 ตอนที่ 2 คำตอบอยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอน

ใบงานที่ 3.3 ตอนที่ 1

- ข้อ 1 หลักการศึกษาหรือหลักการพัฒนาชีวิต 3 ชั้น
- ข้อ 2 ชั้นศีล ชั้นสมาธิ ชั้นปัญญา
- ข้อ 3 การฝึกอบรมตนให้กายและวาจาเรียบร้อย
- ข้อ 4 การฝึกอบรมจิตให้บริสุทธิ์สะอาด
- ข้อ 5 การฝึกอบรมปัญญาให้แก่กล้า

ใบงานที่ 3.3 ตอนที่ 2 คำตอบอยู่ในดุลยพินิจของผู้สอน

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 3

ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5
1	2	3	4	1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

ใบงานที่ 4.1 ตอนที่ 1

1. ความประหลาดชั่ว ความประหลาดไม่ดี
2. ความประหลาดชั่วที่แสดงออกมาทางกายทั้งหมด เช่น การฆ่าสัตว์ การลักทรัพย์ เป็นต้น
3. ความประหลาดชั่วที่เกิดขึ้นในใจ เช่น การคิดร้ายต่อผู้อื่น
4. ไม่มีผู้เชื่อถือ
5. จิตใจไม่มีความสุข

ใบงานที่ 4.1 ตอนที่ 2 คำตอบอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

ใบงานที่ 4.2

1. เมตตากรุณา สัมมาอาชีวะ กามสังวร สัจจะ สติสัมปชัญญะ
2. ปรรณนาให้ผู้อื่นมีความสุข
3. การประกอบอาชีพที่สุจริต เช่น การค้าขาย การรับราชการ เป็นต้น
4. มีผู้เชื่อถือ
5. ครอบครัวมีความสุข
6. กายสุจริต วจีสุจริต มโนสุจริต
7. การเว้นจากการฆ่าสัตว์ การเว้นจากการลักทรัพย์ การเว้นจากการประพฤติดีในกาม
8. ความประหลาดดีที่แสดงออกทางวาจา

ใบงานที่ 4.3 ตอนที่ 1 อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

ใบงานที่ 4.3 ตอนที่ 2

- ข้อ 1 เมตตา
- ข้อ 2 กรุณา
- ข้อ 3 อุเบกขา
- ข้อ 4 มุทิตา
- ข้อ 5 หลักพรหมวิหาร 4

ใบงานที่ 4.4 คำตอบอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

ใบงานที่ 4.5 ตอนที่ 1

1. การทำความดีคือการทำสิ่งที่ก่อให้เกิดความสุข ความเจริญ
2. มงคล คือสิ่งที่ทำให้โชคดี
3. การแสดงความเคารพทำได้ 2 อย่างคือ 1. เคารพบุคคล 2. เคารพธรรม
4. บุคคลที่ควรเคารพ ได้แก่ พระพุทธเจ้า พระสงฆ์สาวก พระมหากษัตริย์ บิดามารดา ญาติผู้ใหญ่ และครูบาอาจารย์
5. บุญมี 2 ประเภท คือ บุญในอดีตชาติและบุญปัจจุบัน

ใบงานที่ 4.5 ตอนที่ 2 คำตอบอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 4

ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5
1	3	2	4	4

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

ใบงานที่ 5.1

เรื่องอานุภาพแห่งความสามัคคี

1. การแตกความสามัคคี
2. ความสามัคคีในหมู่คณะทำให้ประสบผลสำเร็จ, ประโยชน์ของความสามัคคี และโทษของการแตกความสามัคคี

เรื่องอานุภาพแห่งความเมตตา

1. สามเณรสังกัจจายน์เมตตาให้หมูโจร
2. ความเมตตานำมาซึ่งความสุข

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 5

ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5
4	2	2	3	1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

ใบงานที่ 6.1 คำตอบอยู่ในดุลยพินิจของผู้สอน

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 6

ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5
3	4	2	1	4

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

ใบงานที่ 7.1-7.3

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 7

ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8
4	1	3	2	1	4	2	3